

**Suomen Puhevammaisten Tulkit ry
2017-2022**

Matkalla tähän päivään

Suomen Puhevammaisten Tulkit ry 2017-2022

Matkalla tähän päivään

julkaisija: Suomen Puhevammaisten Tulkit ry

vastaava toimittaja: Sari Kivimäki

toimituskunta: Johannes Kaikkonen, Sanna Koivisto, Janette Kotonen,

Pauliina Lybeck, Reima Parviainen, Anna-Mari Teivaanmäki

© toimituskunta ja Suomen Puhevammaisten Tulkit ry

Helsinki 2022

taitto: Sari Kivimäki

Kannen kuva on otettu Tulkkipäivillä Jyväskylässä 1.4.2022.

Kuva: Leena Elomaa

Sisällysluettelo

Alkutervehdys	5
SPT ry:n hallituksen tervehdys	6
Tuula Pulli	7
Aira Selin	11
Sirkku Johansson	13
Sinikka Vuorinen	15
Pirkko Jääskeläinen	18
Virpi Yiannakou	23
Heli Honko	25
Puhevammaisten tulkkaus oikeuslaitoksessa	29
Asioimistulkin ammattisäännösten päivittäminen 2020	31
Covid19 -kysely jäsenistölle	33
Yhdistyksen tunnus	40
Poimintoja toimintakertomuksista	43
Yhdistyksen järjestämät valtakunnalliset työkokoukset, vuodesta 2020 eteenpäin Tulkipäivät	45
Yhdistyksen järjestämät koulutukset	46
Yhdistyksen etäjäsenillat	46
Yhdistyksen jäsenmäärä	47
Liite 1: Asioimistulkin ammattisäännöstö 2021	48
Liite 2: Covid-19 -kysely SPT:n jäsenistölle	52

Alkutervehdys

Aikaa on kulunut ja meillä on käsissämme jo toinen historiankatsaus. Sano-
taan, että voidaksemme suunnitella tulevaa ja toimia tässä ajassa, meidän
pitää tuntea historiamme.

Uusia toimijoita ja tulkkeja tulee jatkuvasti yhdistykseen ja tulkkauspalvelujen
piiriin, samalla kun vanhoja poistuu. Hiljainen tieto, jota kauan alalla olleilla
on, hyödyttää vasta-alkajia. Joskus on hyvä palata sinne menneeseen myös
oppiakseen siitä.

Kaksikymmentäseitsemän vuotta antaa paljon perspektiiviä tutkimiseen. Tulk-
kauspalvelut on kokenut suuria muutoksia matkan varrella. Siirtymä vuonna
2010 kuntien järjestämisvelvoitteesta Kelan vastuulle on ollut niistä suurin.
Kela määritteli monet asiat uudelleen, mutta tärkeintä palvelussa ja sen kes-
kiössä on asiakas.

Yhdistys on pyrkinyt kehittämään tulkin työtä määrätietoisesti asiakkaiden etu
edellä. Koulutusta on järjestetty yhdistyksen työkokouksissa ja Tulkkipäivillä
paljon. Vertaistuen antaminen valtakunnallisissa ja alueellisissa kokoontumi-
sissa on ollut ensiarvoisen tärkeää.

Koko ajan muuttuvassa maailmassa ja älylaitteiden ynnä muiden kommuni-
kointivälineiden kehittyessä on oltava kehityksessä mukana. Yhdistys on vas-
tannut hyvin haasteeseen olla merkittävä toimija eri asiantuntijaryhmissä.

Voimme olla ylpeitä yhdistyksestämme!

Toivotan nykyisille ja tuleville toimijoille
valoisaa tulevaisuutta niin tärkeässä työssänne.

Aira Selin, puhevammaisten tulkki
SPT ry:n kunniapuheenjohtaja

SPT ry:n hallituksen tervehdys

1980–90 -lukujen taitteesta eteenpäin puhevammaisten henkilöiden tulkkauspalvelu on kehittynyt tämän päivän muotoonsa. Ammattilaisiksi alalle on tullut monen väylän kautta. Ensimmäiset valmistuivat tulkkipalvelun työntekijöiksi (AAC-työntekijöiksi) 1994 alkaneilla oppisopimusmuotoisilla kursseilla. Vuonna 2001 aloitettiin puhevammaisten tulkkipalvelun työntekijöiden koulutus ammatillisena näyttötutkintokoulutuksena. Koulutuksen nimi nykyään on puhevammaisten tulkkauksen erikoisammattitutkinto, ja siitä valmistuu puhevammaisten tulkkereja (EAT). Lisäksi alan ammattikorkeakoulutason koulutus alkoi vuonna 2011, ja kentälle tuli ammattilaisia nimikkeellä tulkki (AMK).

Vuonna 2006 perustettiin Suomen Puhevammaisten Tulkit ry edustamaan puhevammaisten henkilöiden tulkkausta ja sen toteuttajia. Yhdistys oli mukana vuonna 2013 päivittämässä asioimistulkkauksen ammattieettistä säännöstöä ja rakentamassa alamme eettistä selkärankaa ja peruspilaria. Säännöstöä päivitettiin 2021 uudelleen vastaamaan etätulkkauksen mukanaan tuomiin haasteisiin, ja SPT ry oli työssä mukana.

Yhdistyksen ensimmäinen historiikki valmistui vuonna 2016 kymmenvuotisjuhlaan. Tämän, järjestyksessä toisen historiikin sivuille on kerätty tarinaa SPT ry:n toimintaan, tulkkauspalvelun kehittymiseen ja tulkkien koulutukseen aktiivisesti osallistuneiden henkilöiden haastattelujen kautta. Lisäksi kerrotaan ammatillisesta vaikuttamistoiminnasta, jo edellä mainitusta ammattieettisen säännöstön päivittämistyöstä sekä osallistumisesta oikeustulkkaukseen, sen erikoisammattitutkintoon ja oikeustulkkausrekisteriin liittyviin työryhmiin.

Puhevammaisten tulkkauspalvelu on vakiinnuttanut asemansa yhteiskunnan osallisuutta ja saavutettavuutta mahdollistavana keinona. Viime vuosina olemme eläneet keskellä suuria ja äkillisiä muutoksia, ja tulkkauksen ammattilaisina olemme venyneet mahdollistamaan kommunikointia uusissa tilanteissa ja uusien välinein. Näiden kokemusten keräämiseksi yhdistyksen hallitus julkaisi loppuvuodesta 2021 jäsenistölle covid-19 -pandemia-aikaan liittyvän kyselyn. Kyselyn yhteenveto on tallennettu tähän historiikkiin.

Yhdistys on pyrkinyt vastaamaan kehittyvän alan tämän hetkisiin tarpeisiin muun muassa kotisivujen ja graafisen ilmeen uudistuksella, aktiivisuudella sosiaalisessa mediassa ja pyrkimyksellä läpinäkyvyyteen sekä helposti läheytävyyteen. Tehtävämme on tehdä alamme tunnetummaksi sekä viestiä ja tiedottaa tulkkauspalvelusta ja kommunikaatio-ohjauksesta. Tulkkausalalla tehtävämme on muodostaa ammattilaisten tuki- ja tiedotusverkko, vahvistaa kielensisäisen tulkkauksen ammattilaisuuden kasvua sekä tarjota jäsenillemme mahdollisuuksia koulutuksiin ja vapaamuotoisiin tapaamisiin, niin läsnä- kuin etätoteutuksinkin!

Työmme on arvokasta ja sillä on suuri merkitys, tehkäämme sitä ylpeinä!

Helsingissä - Jyväskylässä - Kaarinassa -
Rovaniemellä - Ähtärissä maaliskuun 29. päivänä 2022

SPT ry:n hallitus

Tuula Pulli

Erikoispuheterapeutti, draamaohjaaja, KT

1970-luvulla kiinnostus puheen puutteeseen

Tuula Pullista tuli puheterapeutti vuonna 1972, alansa ensimmäisten joukossa Suomessa. Koulutus haki vielä suuntaansa ja sisältöään kansainvälisiltä areenoilta, mikä ehkä heijastui hänen koko ammattiuraansa jatkuvana tiedonhankintana ja uuteen kääntymisinä.

Tuula työskenteli päivähoiton puheterapeutina ja opiskeli samalla kuulovammasten erikoispuheterapeutiksi (1975). Tätä seurasi kymmenen vuotta sairaalassa foniatrian yksikössä. Siellä hänen asiakkaitaan olivat erityisesti puhumattomat: kuulovammaiset, kehitysvammaiset autistiset ja dysfaattiset lapset. Työhön kuurouden parissa vaikuttivat yllättävät ja merkitykselliset tapahtumat. Ensinnäkin 1970-luvulla rokotusohjelmaan otettu vihuriokkorokote vähensi kuulovammaisina syntyneiden lasten määrää radikaalisti. Toisaalta samaan aikaan myös kuurotietoisuus vahvisti viittomakielen asemaa, ja kaikki vanhemmat eivät pitäneet viittovan lapsen puhumaan oppimista tärkeänä. Lisäksi silloiset kuulokojeet olivat hankalia, roikkuivat lapsen vatsalla kuin taskuradiot. Tuula suuntautui yhä tiivimmin muihin puhumattomiin ja sovelsi kuurojen kanssa käyttämiään menetelmiä kuten kehorytmiä, viittomia, kuvia, esineitä. Näistä menetelmistä oli samaan aikaan syntyneissä kansainvälisissä innovaatioita. Tuula siirtyi Kehitysvammaliittoon, aluksi AAC-materiaalin tuottajaksi ja sittemmin hankkeiden vetäjäksi. Puuhissa kului toinen vuosikymmen.

1980-luvulla tietoa haalimassa

Tietoa puhetta tukevasta ja korvaavasta viestinnästä oli haettu Suomeen 1970-luvulta alkaen ulkomaisilta kollegoilta ja konferensseista, joihin myös vietiin kotimaista osaamista. Yhteyksiä solmittiin muun muassa Englantiin, Yhdysvaltoihin ja Pohjoismaihin. Täällä toimi pieni aktiivinen puheterapeuttipiiri, joka haki ja sai apurahoja kansainväliisiin ISAAC-konferensseihin. Keksittiin, julkaistiin, verkostoiduttiin, luotiin pohja Tikoteekille. 1980-luvun taloustilanteessa tämä oli vielä mahdollista!

Työn touhussa Tuula sai sosiaali- ja terveyshallituksesta yhteyshenkilöksi ylitarkastaja Marja-Liisa Heiskasen. Yhdessä pohdittiin, miten AAC-tietoisuutta ja käyttäjien oikeuksia voitaisiin viedä kuntiin ja myös valtakunnan päättäjille. Tuula pääsi Suomen edustajaksi Pohjoismaisen Ministerineuvoston viisivuotiseen hankkeeseen, jossa kolmesti vuodessa perehdyttiin sekä kielifilosofisesti että käytännössä eri maiden vaikeavammaisten AAC-työhön.

Kohti tulkkipalvelua

Kontaktit inspiroivat puhevammaisten osallisuuden pohdintaan. Tuula alkoi kartoittaa suurten ja pienten vammaisjärjestöjen näkökulmia puhevammaisten ihmisten oikeuksiin. Miten he osallistuvat ja vaikuttavat yhteisöissään?

Ruotsissa oli yhteistyökumppanina muun muassa *Talhandikappades Förening*, puhevammaisten yhdistys. Ilmaus 'puhevammainen' on kömpelö ja leimaava. Tuo käänös ruotsista jäi kuitenkin täällä käyttöön, koska englannin 'speechless people' tai 'persons with severe speech or language disorders' tuntuivat kovin hankalilta. Ilmaus on adjektiivi, jonka tulisi edeltää sanaa 'ihminen' tai 'henkilö'. Meidän pitäisi puhua puhevammaisten ihmisten tulkkipalvelusta ja tulkkauksesta!

Erään ISAAC-konferenssin kylkiäisenä löytyi tulkkipalvelumalli Uppsalasta. *Taltjänst* järjesti puhe- ja kirjaintulkkauksia asiakasyhdistyksen kautta. Jokaiselle etsittiin 2-3 tulkin/ kommunikaatioavustajan palvelurinki. Palvelun kustansi *landstinget* (maakäräjät, vastannee etäisesti meikäläistä sote-aluetta). Palvelu oli Ruotsissa uutta eikä se ollut lakisääteistä. Tulkit perehdytti lähinnä asiakas itse yhdistyksensä ja kuntoutusväkensä tuella. Käytäntö toimi puhe-motorisissa vaikeuksissa, mutta ei kielellis-kognitiivisissa. Tulkkien tiedollinen ja eettiinen perehdytys vaikutti hataralta. Tämän kummempia puhevammaisten ihmisten tulkkipalvelun malleja Tuula ei haaviinsa saanut, vaikka niitä lie-nee maailmalla ollut. Noina Commodore 64 -aikoina sosiaalisten innovaatioiden haku perustui konferensseihin, kirjoituksiin ja live-kontakteihin.

1990-ja 2000-luvuilla selvityksiä ja ehdotuksia

1990-luvun alussa käynnistyi Kehitysvammaliiton koordinoima, usean vammaisjärjestön yhteinen vaikeasti puhevammaisten ihmisten tulkkipalvelujen kehittämishanke Tulppa suusta. Aluksi (1993) koottiin tiedote Vammaisten tulkkipalvelut: lyhyitä kuvauksia puhevammaisuuden ryhmistä ja eri viestintätavoista. Tietopaketti siitä, mitä merkitsee vammaispalvelulain (1987) tulossa oleva lisäys (1994), joka velvoittaa kunnat järjestämään tulkkipalvelua (max 120 h/vuosi) vaikeasti kuulovammaisten lisäksi nyt myös vaikeasti puhevammaisille. Hankkeessa vaikutettiin myös 1990-luvun lopun lainsäädäntötyöhön, kun valtionhallinnossa työstettiin perusoikeudet määrittävää perustuslakia. Laissa mainitaankin vammaisuuteen perustuva oikeus tulkinta- ja käänöspalveluun.

Tulppa-hanke toimi ja useat vammaisjärjestöt olivat sen johtoryhmässä aktiivisia. Kohdealueina olivat Jyväskylän kaupunki ja koko Pohjois-Karjala. Siellä Tuulan työparina toimi Pirkko Jääskeläinen. Tiedotus ja kyselyt suunnattiin ammattilaisille (kuntien sosiaalityö, hoitoyksiköt, sosiaalitoimen päälliköt jne.) – sekä potentiaalisille asiakkaille perheineen. Siis jalkauduttiin paikkoihin, joista voitiin tiedotuksen seurauksena olettaa löytyvän puhevammaisia ihmisiä.

Paljonko löytyi vaikeaa puhevammaisuutta, joka oli määrittely ”ei tule arkikom-mukaatioissa toimeen puhutun kielen avulla”? Tämänäyttypisten kyselyiden pulmana ovat aina käsitteiden tulkinnat: Mitä on 'tulla toimeen' tai 'arki'? Kie-liympäristö? Kommunikaation apuväline? Tulkkkaus? Tulkinta? Niinpä etsivä ei löytänyt. Esimerkiksi ensikyselyssä eräästä kunnasta ei löytynyt yhtäkään kohderyhmiin kuuluvaa, mutta uuden täsmäinfon jälkeen heitä löytyi keskimää-räistä enemmän. Puhevammaisuuden esiintyvyydeksi saatu arvio 0,3-0,4 % kaikista yli 15-vuotiaista ei ole yleistettävissä (ulkomaiset esiintyvyydet on il-

moitettu noin 0,5 %, joten ihan hakoteille tuskin jouduttiin, kun iso otos salli ison vaihtelun). Varovasti esitettiin, että maassamme olisi tuolloin ehkä ollut vajaa 20 000 vaikeasti puhevammaista nuorta tai aikuista. Tulkkipalvelun tarve arvioitiin olevan heistä noin 60%.lla. Toisinaan saatettiin todeta *“kun heillä ole kontakteja kodin ulkopuolelle, palvelua ei tarvita”* tai *“lähipiirin ulkopuolinen ei pysty ymmärtämään häntä”*. Tämä turhautti Tuulaa ja Pirkkoa. Liian usein heistä tuntui, että koko kysymys ohitettiin uskoen, että hyvä huolenpito fyysisitä perustarpeista korvaa heikon kommunikoinnin.

Jos asiakkaan kieliympäristö ei oleta eikä vaadi asiakasta viestimään, paras tapa vaikuttaa hänen oikeuteensa tulla kuulluksi on vaikuttaa hänen yhteisöihinsä. Tulppa-projektiryhmässä laadittiin ehdotus kommunikaatioympäristöjen vahvistamiseksi ohjaavana tulkkipalveluna. Raportissa julkaistiin futuristinen malli, jossa tulkkipalvelu jaettiin suoraan ja ohjaavaan tulkkipalveluun. Alla Tuula koettaa tarkentaa nykytermein, mitä ehdotus silloin tavoitteli.

‘Suoralla’ tulkkipalvelulla tarkoitettiin

- asiakkaan tilaamaa tulkkauspalvelua tulkkaustilanteissa, työntekijä tulkin roolissa
- tulkin perehtymistä asiakkaan kanssa tämän viestintään ja tulkkaustarpeisiin
- tarvittaessa kommunikaatuon apuvälineiden ja merkkipohjaisen materiaalin valmistelua käyttötilanteisiin, yhteistyössä kuntouttavan tahon kanssa.

‘Ohjaavalla’ tulkkipalvelulla tarkoitettiin asiakkaan viestinnän yhteisöllistä tukemista

- yhteisön opastamista eri keinojen käyttöön, so. toimivan ja kaikkia osapuolia motivoivan kieliympäristön vahvistamista
- asiakkaan arjessa tämän viestintämahdollisuuksien esittelyä (tietopaketti, demonstraatio, video jne.)
- prosessia, jonka tuloksena asiakkaalle nimetään yhteisössään kommunikoinnin avainhenkilö(t)

Ehdotus hämmensi. Jako suoraan ja ohjaavaan tulkkipalveluun ei sopinut luotuun järjestelmään: Vammaispuolustajan subjektiivisen oikeuden ei voitu katsoa kattavan yhteisön ohjauista. Kun sitä ei myöskään katsottu voitavan järjestää Kelan kuntoutuksena, ehdotetusta visiosta luovuttiin ja tulkkauspalvelun kehittäminen jatkui eteenpäin uusissa hankkeissa.

AAC-koulutus käynnistyi jo Tulppa-hankkeen aikana ja siitä raportoitiin erillisessä julkaisussa Puhevammaisten tulkkipalvelun (AAC-työntekijän) koulutus, sosiaali- ja terveysalan jatkolinja (1997). Siinä koulutettava kartutti AAC-osaamistaan hoitajana tai avustajana asiakkaan arkiyhteisössä. 17,5 opintoviikon kokeilukoulutus toteutettiin pääosin oppisopimuksena muutamissa oppilaitoksissa, muun muassa Lahdessa, Rovaniemellä ja Outokummussa. Tavoittena oli, että valmistuneet voivat toimia työpaikoillaan myös tuntemiensa puhevammaisten ihmisten tulkkeina sekä yhteisössä että sen ulkopuolella. Loppuselvitykseen sisältyi tuntijako, sekä koulutuksesta valmistuneiden palautteet ja jälkikysely. Osoittautui, että AAC-työ hoitoyksiköissä oli vaativaa omien normaali tehtävien ohella, koska tiesi mitä voisi tehdä, jos saisi siihen aikaa ja muiden hyväksynnän. Ryhmädynamiikka otti osansa, etenkin kun yhteiskunnan kiristynyt talous supisti hoitajien määrää.

Yhteisöön

Tulkkipalveluhankkeista Tuula siirtyi Lammille Pääjärven kuntayhtymään 'perustyöhön', jossa siellä oli yhteisöllinen ote. Hän seurasi kuitenkin tulkkipalvelun kehittymistä kuntayhtymän alueella ja ja julkaisi yhdessä Virpi Hämäläisen ja Minna Helénin kanssa seurantaraportin Oikeus tulla kuulluksi (2001). Siinä kuvattiin muun muassa palvelun käyttäjien kokemuksia ja tulkkipalvelun erityiskymyksistä erityisesti eettisiä pohdintoja. Pian Tuulan työ kääntyi kahdeksan ihmisen AAC-hankkeeseen Sasse, Sanomatta Selvää. Hanke suuntautui yhteisöihin AAC:n käytön vahvistajina. Tämä suunta oli ollut selvä koko työuran ajan.

Tie johti vielä Avain-säätiöön, jossa Tuula aluksi paneutui olemuskieleen ja kehokommunikatioon AAC-työn perustana, erityisesti viestinnässä, jossa ei käytetä sovittuja merkkejä. Niinpä hän laati professori Kaisa Launosen kanssa autismin yhteisöllisen arviontimallin Auran. Mallin työkirjassa on useita kohtia, joita on hyödynnetty autististen ohella muidenkin puheongelmaisten ihmisten ja heidän yhteisöjensä viestintätapojen tarkasteluun.

Tuulan ammatillinen tie päättyi onnellisesti draamaan. Hoitokodeissa alkanut kuntouttava draamatyö puhekyvyttömiä ihmisten ja heidän hoitajiensa yhteishetkinä tuotti runsaan aineiston, josta kehkeytyi väitöstutkimus. Tieteen kutsuivat myös Jyväskylän yliopiston draamakasvatuksen aineopinnot. Väitöskirja Draama puhevammaisten ihmisten kuntoutuksena ja yhteisöllisenä kokemuksena valmistui 2010. Draama elää Tuulalla yhä 78-vuotiaana muun muassa vapaaehtoistyössä omiensa, vanhusten parissa. Tuula elää mukana, kun ikäihminen heittäytyy draamassa aiemmin kokeamaansa ja tai nauttii yllätyksistä samoin kuin vaikeasti puhevammaisen osallistuja. Kaikki nauttivat, kun ymmärtämiseen ei tarvita sanoja.

Tuulan sanoin: *"Draamakokemuksen jakaminen liittää syrjässä olevan muiden yhteyteen. Saman liiton solmii myös tulkkipalvelu. Molemmissa merkityksiä kantavat mielikuvat, tunnustelut ja olemuskieli. Näinkin erilaisia teitä voidaan päästä viestinnän ytimeen!"*

Kuva: Tuula Pulli

Teksti on Tuulan ja Sari Kivimäen yhteistuotos, jonka rungon Sari teki haastattelun pohjalta, ja Tuula tarkensi, täydensi ja väritti! Tekstissä on käytetty termiä "tulkkipalvelu", jolla palvelua kutsuttiin sen kehittämisajankohtana. Termi "tulkkauspalvelu" on otettu myöhemmin käyttöön.

Tulppa-hankkeesta ja Outokummussa toteutetusta AAC-työntekijöiden koulutusjaksoista, sekä niitä seuranneista tulkkauspalvelua kehittäneistä hankkeista ja koulutuksista on kirjoittanut SPT ry:n kunniajäsen Pirkko Jääskeläinen yhdistyksen ensimmäisessä historiikissa 2016. Samassa julkaisussa puheterapeutti, yliopistolehtori Pirkko Rautakoski on kirjoittanut puhevammaisten tulkkauspalvelun alkutaipaleesta Varsinais-Suomessa, sekä Kaarinan sosiaalialan oppilaitoksessa toteutetusta puhevammaisten tulkkipalvelutyöntekijöiden 40 opintoviikon koulutuksesta, jonka suunnittelu pohjautui Tuula Pullin dokumentteihin.

Aira Selin

puhevammaisten tulkki

SPT ry:n kunniapuheenjohtaja

Aloitin työurani 1991 Suomen CP-liitto ry:n palveluasunnoissa Halisissa. Kolme vuotta myöhemmin saatiin laki Puhevammaisten ihmisten tulkkipalveluista voimaan - ja onneksi subjektiivisena oikeutena.

Eri vammaisjärjestöillä, kuten CP-liitollla oli intressit saada koulutettua tulkkia niitä tarvitseville. Kaarinan sosiaalialan oppilaitoksessa polkaistiin käyntiin AAC-ohjaajan opintokokonaisuus. Osallistuin siihen työnantajan tuella ja kehoituksesta. CP-liitto oli halukas myymään tulkkipalveluja kunnille, joiden silloin oli vastattava palvelun kysyntään ja velvollisuus myöntää palvelua.

Tein valistustyötä palvelusta ympäri Suomea puheterapeuteille ja sosiaalitoimistojen työntekijöille ja kaikille mahdollisille ammattilaisille. Olin myös kahdesti muokkaamassa erikoistutkinnon perusteita Opetushallituksen työryhmässä.

Tutkinnon suoritin itse Kaarinan sosiaali- ja terveysalan oppilaitoksessa, nykyisessä Ammattiopisto Liviassa vuonna 2001, ja muistaakseni olin kaikkien aikojen ensimmäinen tutkinnon suorittaja! Tein tulkin työtä Turun alueella oman työni ohella ja osallistuin erikoistutkinnon opetukseen arvioijana ja luennoimalla eri oppilaitoksissa.

Kelan järjestelmässä toimin viisi vuotta täysaikaisena Tulkkia Oy:n tulkkina.

Nyt olen ollut runsaan vuoden eläkkeellä ja harrastan monenlaista: kielten opiskelua, kuorolaulua, käsitöitä ja liikuntaa monipuolisesti. Seuraan alan tapahtumia ja olen aktiivinen osallistuja AVH-yhdistyksessä. Seuraava tehtäväni lienee Aivoterveys-luennoitsija, johon kouluttaudun.

Suomen Puhevammaisten Tulkit ry on ollut todella tärkeä tulkkien yhtenäisyyden ja verkostoitumisen kannalta. Jo ennen yhdistyksen perustamista meitä oli muutama henkilö, jotka ajattelimme, että me yksin ympäri Suomen työskentelevät tulkit tarvitsemme meille räätälöityjä koulutuksia ja kokouksia. Onneksi omat työnantajamme mahdollistivat kokousten järjestämisen ja saimme tilat ja luennoitsijat ilmaisiksi. Mainitsen tässä yhteydessä mm. Suomen CP-liiton, Kehitysvammaliiton, Kehitysvammaisten Tukiliiton ja Aivoliiton.

Yhdistyksen kehitys on ollut huima, ja alusta asti kutsuimme oppilaitosten edustajat ja opiskelijat työkokouksiin verkostoitumaan. Tulkit ovat ottaneet yhdistyksen omakseen. SPT ry on saanut tukevan jalansijan tärkeänä toimijana valtakunnallisesti. Tärkeä asia oli myös se että palveluntuottajat saivat oman yhdistyksensä.

Mielestäni nämä 27 vuotta ovat jo osoittaneet että puhevammaisten tulkit ovat osa yhteiskunnan tärkeitä palveluja. Tulkkauspalvelulaki sekä Kela järjestämisvastuussa ovat vahva tae sille, että palvelu jatkuu. Asiakkaita riittää tulevaisuudessakin. He, jotka ovat tottuneet käyttämään tulkkia, tuskin siitä palvelusta luopuvat!

Toivon sydämeistäni menestystä tärkeässä työssänne. Paras palkinto on tunne, että puhevammaisen ihmisen oikeus tulla kuulluksi toteutuu teidän välityksellänne ja hän voi olla tyytyväinen.

Aira Selinille ojennettiin kunniapuheenjohtajan kunniakirja marraskuun alkupuolella 2021. Yhdistys kiittää kunniapuheenjohtajaa!

Kuva: Pauliina Lybeck

Sirkku Johansson

puhevammaisten tulkki

SPT ry:n kunniapuheenjohtaja

Työurani on toteutunut alusta lähtien sellaisten ihmisten parissa, joilla on mm. kehitysvammaa, kommunikoinnin vaikeutta ja apuvälineiden tarpeita. Ja erilaisia persoonia, joista monet ovat jääneet pysyvästi muistoihini. Olen hoitanut, ohjannut, avustanut, tulkinnut ja tulkannut sekä saanut olla rakentamassa mitä mielenkiintoisempia tietokoneen käytön ja kommunikoinnin ATK-yhdistelmiä (osaan kyllä käyttää IT-termiäkin).

Puhetulkkauskentällä olen saanut kunnian kuulua ”dinosaurusten” sarjaan. Teknisellä apuvälinepuolella sen sijaan kuulun ”isoäitien sarjaan”, myös DOS-Sirkuksi on nimetty. Melkein koko uran olen saanut tehdä töitä erilaisissa moniammatillisissa työryhmissä.

Kehitysvammaliiton Tikoteekin teknisten asioiden matkasaarnaajana tein töitä eri puolilla Suomea puheterapeuttien, toiminta- ja fysioterapeuttien rinnalla. Viimeisimpänä pääsin tutustumaan viittomakielen tulkkien maailmaan. Kaikki tämä on kasvattanut ymmärrystäni siitä, miten vammat ja sairaudet voivat vaikuttaa ihmisen ja hänen lähiympäristönsä elämään.

SPT- yhdistyksen historiaan liityn sen alkuvaiheissa nimenomaan Kehitysvammaliiton edustajana. Yhdessä Suomen CP-liiton, Honkalampi-Säätiön, Kehitysvammaisten Tukiliiton sekä Pääjärven edustajien kanssa lähdettiin virittelemään valtakunnallisia tulkkipalvelutyöntekijöiden tapaamisia. Valokuva ni on otettu Tukiliiton ovella siksi, että siellä se yhdistyksen perustamiskokous pidettiin. Ja kun kokouksen osallistujalistaa lukee, siellä on paljon nimiä, jotka edelleen osallistuvat aktiivisesti yhteiseen toimintaan! Heille ruusuja!

Sen syvemmin en nyt tässä käy muistelemaan, että ensimmäisistä valtakunnallisista kokouksista lähtien isona keskustelun aiheena on ollut ”mitä kuuluu tulkin työhön ja mitä ei”. Ja toisena teemana ja huolena se, miten saataisiin kunnissa puheterapeutit ja sosiaalityöntekijät tuntemaan palvelua ja suosittelemaan sitä.

Mitä kaikkea liittyy siihen, että em. aiheet puhuttavat edelleen? Ja kuka tai mikä taho oikeastaan omistaa oikeuden määritellä puhevammaisten tulkin profession? Entä missä roolissa palvelua tarvitsevat ja käyttävät ihmiset ovat?

Ja miksi palvelun järjestymisestä vastaava taho voi vaikuttaa niin paljon tulkin ammatin sisältöön ja varsinkin palvelua tarvitsevien elämään?

Historiani valossa varmaan ymmärrätte, miksi näen yhdistyksen voiman olevan aktiivisessa alueellisessa vastuunotossa, tulkkien moninaisessa osaa-mistaustassa ja yhteistyössä eri vammaisjärjestöjen kanssa.

Kiitän kaikkia ihmisiä, joiden kanssa olen saanut tehdä yhdessä töitä puhe-vammaisten tulkkauksipalvelun ja yhdistyksen asioissa. Minulle on kertynyt to-della paljon muistoja monista paikoista ja ihmisistä ympäri Suomea. Parasta elämässä on ihmisen kohtaaminen ja tärkeintä elämässä on se, että on koh-dannut itsensä.

Sirkku Johansson sai kunniapuheenjohtajan kunniakirjan marraskuussa 2022. Sirkku on kuvattu Tampereella Pinninkadulla Tulppaanitalon ovella, paikassa, jossa Suomen Puhevammaisten Tulkit ry perustettiin 30.9.2006.

Yhdistys kiittää kunniapuheenjohtajaa!

Kuva: Tarja Pauni

Sinikka Vuorinen

puhevammaisten tulkki, Tulkkaus Silta Oy:n osakas
SPT ry:n kunniapuheenjohtaja

Suoritin tulkkitutkinnon vuonna 2006 Kaarinan sosiaali- ja terveysalan oppilaitoksessa, nykyisessä Ammattiopisto Liviassa. Tutkinnon virallinen nimi oli puhevammaisten tulkkipalvelun erikoisammattitutkinto. Tulkkausta tein eri kuntien maksamana vuosina 2006-2010.

Syksyllä 2009 perustin toiminimen ja osallistuin Kelan ensimmäiseen kilpailutukseen alkuvuonna 2010. Kelan hyväksymänä palveluntuottajana olen toiminut 1.9.2010 alkaen. Vuonna 2017 perustimme opiskelukaverini Leena-Mari Laaksosen kanssa osakeyhtiön, Tulkkaus Silta Oy:n. Tärkeä osa toimintaamme ovat toimintaterapia, kommunikaatio-ohjaus ja -opetus, autismiohjaus, neuropsykiatrinen valmennus sekä ammatillinen tukihenkilötoiminta. Me olemme tällä hetkellä yhdentoista hengen tiimi, ja kuusi meistä on tulkkeja.

Kiinnostukseni puhetta tukeviin ja korvaaviin kommunikointikeinoihin ja kommunikoinnin apuvälineisiin syttyi bliss-kieltä ja tukiviittomia käyttävän poikamme myötä jo 1990-luvulla. Bliss-kieli on edelleen lähellä sydäntäni. Lokakuussa 2017 Turussa oli BCI:n, Diakonia-ammattikorkeakoulun ja Åbo Akademin järjestämä Bliss Panel Meeting, jonka työskentelyyn osallistuin. Tuolloin minulle konkretisoitui bliss-kielen kansainvälisyys osallistujien ollessa Suomesta, Ruotsista, Norjasta, Belgiasta, Islannista, Irlannista ja Isosta-Britanniasta.

Aivoliitto ry:n Tulkkikeskuksen vastaavana toimin vuosina 2009-2015. Aika Aivoliitossa oli antoisaa tulkkauspalvelun kehittämisen kannalta. Tiedon kerääminen, kokoaminen ja jakaminen olivat tärkeässä roolissa työnkuvaani. Tuntui, että tulkkauksen asiakkaita edustavaa järjestöä Kela kuunteli, kunhan ahkerasti lähetti sinne päin viestejä yhdessä muiden puhevammaisia henkilöitä edustavien järjestöjen kanssa.

Minulla on ollut mahdollisuus osallistua Diakonia-ammattikorkeakoulun ja Livialan tulkkikoulutusten työelämäryhmiin sekä oppilaitoksissa luennointiin. Yhteistyö jatkuu opiskelijajärjestöjen kanssa.

Suomen Puhevammaisten Tulkit ry:n perustamiskokoukseen osallistuin syksyllä 2006 ja yhdistyksen hallituksessa toimin kevääseen 2015, jolloin luovuin

puheenjohtajuudesta kahden kauden jälkeen. Yhteistyö muiden tulkkijärjestöjen kanssa oli tärkeä mahdollisuus tuoda esille puhevammaisten tulkkausta tekeviä tulkkeja sekä eri asiakasryhmiämme ja heidän kommunikointikeinojaan ja tulkkaustarpeitaan.

Toimin nyt tulkkina, tuen firmamme tiimityöskentelyä, teen hallinnon tehtäviä sekä huolehdin vuorollani upean toimitilamme kukkien kastelusta.

Voin sanoa, että *"mä ole ollu koko piäne tulkki-ikäni SPTläinen!"* ❤️

Tulkkauksen kentälle yhtä tärkeä kuin SPT ry on myös PATT eli Puhevamma-alan Tulkkauspalvelun Tuottajat ry, jonka perustamiskokouksen 19.1.2013 sihteerinä toimin.

Oli vaikea SPT:n puheenjohtajana keskustella puhevammaisten tulkkien tai puhetulkkien tai tulkkien palkkasuosituksista, kun työnantajajärjestö puuttui. Ja Kela, se tykkää neliapilasta – asiakas, tulkki, tuottaja, Kela.

Keskustelut silloisen KAJ:n (nykyisin Kieliasiantuntijat), Akavan Erityisalojen sekä ERTO:n kanssa veivät toivoakseni puhevammaisia henkilöitä tulkkaavien tulkkien ammatti-identiteettiä ja ammattiliittoasiasia eteenpäin. Kysynkin edelleen: puhevammaisten tulkki – mistä sinä saat työttömyyskassan ja ammattiliiton tuen?

Yhdistyksen ulkonäkö on raikastunut kotisivuilla, facebookissa ja instassa – siitä peukutukset ja sydän.

Raikastunut on mielestäni myös yhteydenpito jäseniin – peukutukset ja tähdillä loistava sydän!

Miltä sitten tulevaisuus näyttää? Tänään Kela kilpailuttaa, huomenna tiedän saanko jatkaa tulkkina vai onko vaihdettava alaa. Olenko puolikas vai kokonainen – minkälaisena resurssina minut myydään ja montako tarvitaan?

→ Missä välissä kehitän itseäni, ylläpidän ammattitaitoani, kasvatan kokemusvuosiani?

Minkälaisella sopimuksella jatkan työtäni tulevaisuudessa – työntekijänä vai toimeksianto-sopimuksella vai alihankintasopimuksella vai vaihtaisinko palveluntuottajaksi?

Puhevammaisia henkilöitä tulkkaavia tulkkeja tarvitaan nyt ja tulevaisuudessa, sillä heidän asiakasmääränsä kasvaa.

→ Miten saadaan uudet mahdolliset asiakkaat hakemaan tulkkauksen palvelupäättöstä?

→ Miten saadaan päätöksen saaneet puhevammaiset henkilöt käyttämään tulkkaukspalvelua?

Yhdistyvätkö Diakonia-ammattikorkeakoulun ja Humanistisen ammattikorkeakoulun kielensisäisen tulkkauksen koulutukset? Missä tulevaisuuden tulkit koulutetaan ja kuka kouluttaa – suoritetaanko erikoisammattitutkintoja vaiko ammattikorkeakoulututkintoja?

Etätulkkaukseen tulisi kehittää mahdollisuudeksi puhevammaisille henkilöille.

- Miten kommunikoinnin apuvälinettä käytetään etätulkkauskeskuksessa?
- Kuka ohjaa etätulkkauksilanteeseen ja -tilanteessa?

Edelleen on tärkeää kertoa mitä on puhevammaisuus, mitä ovat puhetta tukevat ja korvaavat kommunikointimenetelmät, mitä kommunikoinnin apuvälineet ovat ja miten niitä käytetään, kuka on puhevammaisten tulkki, mikä on tulkin rooli.

- Ammattisäännöstö on osa toimintaani tulkkina.
- Tiedän ja kerron, mitä tulkki tekee ja mitä ei tee.
- Kollegiaalisuuden kasvu ja vahvistuminen ovat tämän kaiken pohjana.

Sinikka Vuorinen sai kunniapuheenjohtajan kunniakirjan marraskuussa 2022.

Yhdistys kiittää kunniapuheenjohtajaa!

Sinikan kuva: Haavekuvia/ Eliisa Laine, kunniakirja kukkineen: Pauliina Lybeck

Pirkko Jääskeläinen

SPT ry:n kunniajäsen

Jäin eläkkeelle CP-liitosta vuonna 2012, ja muutin samana vuonna Joensuuhun.

Suomen Puhevammaisten Tulkit ry valitsi minut kunniajäsenekseen 5.6.2016. Olen siitä hyvin kiittolinen ja iloinen. Yhdistykseen olen ollut sen verran yhteydessä, että olin Joensuussa olleen vuosikokouksen puheenjohtajana. Kokous valitsi Maire Huttusen ja minut tilintarkastajiksi. Oli tosi mukava tavata tuttuja ja uusiakin jäseniä sekä vaihtaa kuulumisia.

Olen seurannut yhdistyksen toimintaa vähän kuin sivusta fasebookissa ja yhdistykseltä saamistani sähköposteista.

Asun nykyään Lieksassa kumppanini kanssa. Vietämme paljon aikaa Joensuun lähellä olevalla mökilläni (joillakin jäsenillä on varmaan yhteisiä muistoja Huhmarissa olleen kokouksen ajoilta).

Toivotan yhdistysväelle jatkuvaa "skarppina" olemista, innostusta ja moniammatillista yhteistyötä vaativassa ja toivottavasti myös palkitsevassa työssänne!

Puhevammaisten tulkkien valtakunnallinen työkokous

21.-22.4.2006 Tampere, Pantin talon auditorio

Työkokous, jossa päätettiin SPT ry:n perustamisesta - yhdistys perustettiin saman vuoden syksyllä.

Kokousoosallistujat kuuntelevat Satu Rautiaisen luentoa. Toinen rivi vas. NN, Aila

Stauffer, Mirjam Kempas, NN, Eeva Lammela

Eturivi vas. puheterapeutti Sari Numminen, NN, Pirkko Jääskeläinen, Aira Selin, Virpi Yiannakou.

kuva: Sirkku Johansson

Suomen Puhevammaisten Tulkit ry:n perustamiskokous
30.9.2006 Tulppaanitalo, Tampere

Ylempi kuva, vas: Carita Pirttijoki, Ilpo Romppanen, NN, Aira Selin, NN, keskellä Virpi Yiannakou, takana NN, NN, NN, Päivi Pirinen-Kervinen, Pirkko Jääskeläinen. Edessä Eija Ahlström.

Alempi kuva: takarivi (vas.) Sinikka Vuorinen, Anne Viljanen, NN, Susanna Lamminen
Eturivi (vas.) Eeva Lammela, Anita Kivistö, NN, Arja Tarkiainen, Sanna Vallius, Eija Ahlström

Kuvaaja tuntematon.

Puhevammaisten tulkkipalvelutyöntekijöiden järjestyksessä kolmas valtakunnallinen tapaaminen Rovaniemellä 2005.

Alakuvassa taaimmaisena puheterapeutti Sari Numminen, hänen edessään Anni Lausvaara ja punertavahiuksinen Maire Huttunen.
Eturivissä vas. Eeva Lammela, Niina Niva, NN ja NN.
kuvat: Sirkku Johansson

Puhevammaisten tulkkausalalan toimijoiden ja työntekijöiden vuosittaisia valtakunnallisia kokouksia järjestettiin ennen yhdistyksen perustamista:

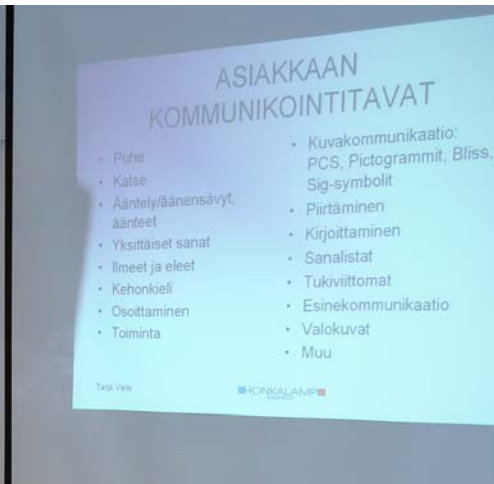
29.-30.11.2002 Tampere

30.-31.1.2004 Oulu

2005 Rovaniemi

21.-22.4.2006 Tampere

Ensimmäinen SPT ry:n järjestämä vuotuinen valtakunnallinen työkokous
4.-5.5.2007 Polvijärven Huhmarissa, Joensuussa

Yläkuvassa luennoimassa Maire Huttunen.
Keskimmäisessä kuvassa puheenjohtaja Sirkku Johansson.

Alakuvassa vas. Ilpo Romppanen, Minna Helén, Tarja Nikkilä, Teija Frilander.
Kuvaaja tuntematon.

SPT ry:n valtakunnallinen työkokous
31.3.-1.4.2017 Scandic Hotel, Pori

Ylhäällä luennoitsijat, vas. Satu Jämsén,
Satu Marku (Diak), Marjukka Nisula (Humak)

Vas. puheenjohtajien joukko: takana vas.
Päivi Pirinen-Kervinen, Sirkku Johansson.
Edessä vas. Aira Selin, Sirkku Vuorinen.

Alakuvassa tapahtuu jotakin jännittävää!

kuvat: Päivi Pirinen-Kervinen ja NN.

Virpi Yiannakou

AAC-asiantuntija, puhevammaisten tulkki

Tietotekniikka ja kommunikaatiokeskus Tikoteekki

Kehitysvammaliitto

SPT ry:n kunniajäsen

Valmistuin puhevammaisten tulkiksi vuonna 2004. Opiskeluun liittyvän harjoittelun tein Kehitysvammaliiton Tikoteekissa. Kun Tikoteekkiin etsittiin sijaista vuonna 2005, kysyivät he minulta kiinnostaisiko sijaisuus ja kiinnostihan se. Sitten vuodesta 2006 lähtien olenkin ollut vakituisena työntekijänä.

Aluksi olin nimikkeellä AAC-ohjaaja ja tein muiden ammattilaisten kanssa asiakastyötä. Kun asiakastyö meidän Tikoteekissamme loppui, muuttui työnkuvani ja nimikekin asiantuntijaksi. Nykyisin teen kehittämis-, kouluttamis-, tiedottamis- ja neuvontatyötä. Vastuualueisiini kuuluvat mm tukiviittomat, kuvakommunikointi ja kommunikointiohjelmat.

Tämän KLV Tikoteekki -työn lisäksi tein myös tulkin töitä, kunnes tulkkauksien välitys siirtyi vuoden 2010 syksyllä Kelalle. Uudessa välityssysteemissä olisi pitänyt määritellä kaksi viikkoa etukäteen käytettävyyttä tulkityöhön, ja se olisi minulle ollut vaikeaa, joten lopetin tulkkaukset. Jatkoin kuitenkin sivutoimisesti ensin omalla toiminimelläni ja sittemmin Sivupersoon Oy:n työntekijänä kommunikaatio-opetusten ja ohjausten tekoa. Olen siitä lähtien tehnyt viittomaopetuksia ja kommunikaatio-ohjauksia niin kansioista kuin myös kommunikointiohjelmista, kuten TAIKE-ohjauksia. Koronarajoitukset toivat mukanaan etäyhteyksien käytön myös kommunikaatio-ohjauksiin, ja olen toteuttanut etäohjauksia niin pääkaupunkiseudulle kuin myös Tampereelle.

Olen yksi yhdistyksen perustajajäsenistä ja toimin ensimmäisessä hallituksessa. Olin mukana myös työryhmässä, joka kirjoitti yhdistyksen sääntöjä ja ensimmäisiä eettisiä säännöksiä. Yhdistyksen sihteerinä kerkesin olemaan useamman puhejohtajan kanssa, kunnes sitten jättäydyin pois hallitustyöskentelystä.

Tällä hetkellä, kun en enää tee tulkkauksia, on SPT ry:n merkitys minulle itselleni pienempi kuin silloin kun vielä tulkkauksia tein. Tulkkauksentälle on hyvä, että on yhdistys, joka miettii yhteisiä asioita ja vie tulkkien asioita eteenpäin vaikuttamalla ja tiedottamalla.

Tulevaisuudessa puhevammaisten tulkkeja tarvitaan jatkossa entistä enemmän. Vaikka kuulovammaisten määrä on laskussa (implantoinnin vuoksi), niin puhevammaisten määrä taitaa vain kasvaa.

Te tulkit teette tärkeää ja arvokasta työtä!

Virpi Yiannakoulle (vas.) ja Heli Honkolle (oik.) ojennettiin kunniajäsenten kunniakirjat marraskuussa 2022. Yhdistys kiittää kunniajäseniään heidän tekemästään työstä!
Kuvat: Sari Kivimäki

Heli Honko

puhevammaisten tulkki

tulkkipalveluvastaava, Puhetupakeskus, Suomen CP-liitto ry
SPT ry:n kunniajäsen

Vuonna 2001 aloitti Raha-automaattiyhdistyksen (RAY) rahoituksella Puhe-Tupa -hanke (2001-2012) Suomen Cp-liitto ry:n koordinoimana. Tässä hankkeessa olivat mukana Aivoliitto ry, Autismi- ja Aspergerliitto ry, Fördunbundet De Utväcklingstördas Väl rf, Kehitysvammaliitto ry, Kehitysvammaisten Tukiliitto ry sekä Suomen Cp-liitto ry. Hankkeen tavoitteena oli kehittää puhevammaisten tulkkipalvelujen tuottamismalleja Uudellamaalla. Veturi-hankkeen tuloksena syntynyt Uudenmaan hankintapiiri oli aloittanut samaan aikaan.

Puhetupakeskus taas perustettiin vuonna 2005 toimimaan Uudenmaan hankintapiirin alueella. Puhetupakeskuksessa luotiin toimintamalli puhevammaisten tulkkipalvelujen tuottamiseen. Kunta teki päätöksen ja Puhetupakeskus toimi tulkkien työnantajana. Näin siis ennen 1.9.2010, jolloin palvelu siirtyi Kelan hoitettavaksi tulkkaukspalvelulain perusteella.

Cp-liiton työntekijöitä on ollut näiden vuosien aikana kehittämässä tulkkaukspalvelua, tekemässä eri tutkinnon perusteita, tutkintotoimikunnan jäsenenä ja nyt tulkkauksen työelämätoimikunnassa.

Itse allekirjoitin ensimmäisen työsopimuksen Suomen Cp-liitto ry:n kanssa lokakuussa 2009, hankintapiirin aikana. Siitä sitten syksyllä 2010 alkoi Kelan ensimmäinen kilpailutuskauti. Päätömiseksi tulkkipalveluvastaavaksi siirryin elokuun 2012 alusta, kun Pirkko Jääskeläinen jäi ansaitulle eläkkeelle.

Kun tulin taloon vuonna 2009 meitä tulkkeja ei ollut montakaan. Vuonna 2012 meitä taisi olla yhteensä neljä vai viisi. Nyt vuonna 2022 meitä on 15.

Suomen Cp-liitto ry on ollut Kelan palveluntuottajana kaikilla nykyisillä kilpailutuskauksilla. Aloitimme myös kommunikaatio-opetukset ja -ohjaukset vuoden 2012 syksyllä. Nykyään pääkaupunkiseudun kunnat ovat yhdessä kilpailuttaneet nämä palvelut ja olemme mukana. Katsotaan vaan mitä vuoden 2023 alusta tapahtuu, kun hyvinvointialueet tulevat voimaan. Kukaan ei siis vielä tiedä asiasta mitään.

Itse olen ollut monessa mukana näiden vuosien aikana. Ehkä parhaiten tulee mieleen aika, jolloin Kelan tuottajien vuositapaamiset olivat vielä fyysisesti. Eri

asiakasryhmiltä oli pyydetty alle 10 minuutin mittainen puheenvuoro aiheesta Kelan tulkkaukspalvelut. Sain itse olla tilanteessa tulkkina puhevammaiselle asiakkaalle. Me hoidimme hommamme sallitussa ajassa ja sen muistan, että asiakas puhui koko ajan rakentavasti, ei syyttäen tai tuomitsemalla. Tämän jälkeen muutama muu tulkki tuli kiittämään ja sanomaan, että vihdoinkin näki, mitä puhevammaisten tulkkaukset voi olla.

Olin edellisen kauden 2016-2020 Oikeustulkkipäätösvaltuutettuna jäsenenä. Tulkkauksen työelämätoimikunnassa olen ollut jäsenenä vuodesta 2018 lähtien ja viime kauden alusta eli 2021 alkaen varapuheenjohtajana.

SPT yhdistyksenä on ollut ja tulee varmaan aina olemaan lähellä sydäntäni. Muistan ensimmäiset neuvottelupäiväni Kuopiossa keväällä 2010 ja siitä se sitten lähti. Ehdin muutaman vuoden toimimaan yhdistyksen sihteerinä ns. normaalin hallitustyöskentelyn lisäksi. Puheenjohtajista Sinikka Vuorinen, Päivi Piriinen-Kervinen sekä Elina Hietavirta – KIITOS!

Edelleen olen sitä mieltä, että SPT ry on elinvoimainen ja kentällä yhdistystä tarvitaan. Vaikka emme ole ammattiliitto, ajamme oman alamme asioita, kuten pitääkin. Vanhasta historiikista voi lukea sitä, kuinka paljon SPT ry on näiden vuosien aikana vaikuttanut muun muassa oikeustulkkipäätösvaltuutuksen perustamiseen, asioimistulkkausammattitutkinnon perusteisiin, oikeustulkkausammattitutkinnon perusteisiin ja myös oman alamme eli puhevammaisten tulkkauksen erikoisammattitutkinnon perusteisiin. Yhteistyötä SPT ry on tehnyt ja tulee tekemään, kuten pitääkin.

Yhdistys on kasvanut ja vaikuttanut moneen asiaan näiden vuosien aikana. Itse pidän erityisesti siitä, että meitä on joka puolelta Suomea. Kentällä väki vaihtuu – osa on jo jäänyt eläkkeelle ja uusia tulkkia valmistuu. Hyvä niin. Mikään ei ole pysyvää, mutta onneksi niin. Aina on uutta ja ihmeellistä tapahtumassa.

Yhdistyksen on pitänyt pystyä muuttumaan – korona-aika on opettanut enemmän etäyhteyksien käyttöä ja niiden mahdollisuuksia. Kuitenkaan etäyhteyksin ei päästä siihen tunnelmaan, kun pääset keskustelemaan kasvotusten toisen tulkin kanssa, vaikka ihan arkisista asioista ympäri Suomea.

Asiakaskunta kasvaa koko ajan. Jokaisen meistä pitää olla aktiivinen oman ammattitaitonsa ylläpitämiseksi! Siihen myös SPT on ottanut omaa rooliaan kouluttajana ja tiedon välittäjänä. Meidän tulee olla avoimia itsemme suhteen, kohdata jokainen asiakas omana itsenämme ja muistaa ammattietiikkamme! Meidän ei tarvitse mennä keikalle ilman perehtymistä asiakkaan kommunikointikeinoon. Meillä on ja pitää aina ollakin oikeus pyytää perehdytystä. Tämä kannattaa pitää ohjenuorana.

Lopuksi haluan onnitella SPT ry:tä tästä taipaleesta ja toivottaa kaikille kentällä vierellä kulkijoilleni (vaikka olisitte kuinka kaukana tai lähellä) voimia seuraavan sitaatin sanoin:

”Ainoastaan sydämellään näkee hyvin. Tärkeimpiä asioita ei näe silmillä.”
Antoine de Saint-Exupéry

Leena Elomaa

lehtori, Gradia Jyväskylä

Puhevammaisuuden kanssa olen ollut työn puolesta tekemisissä noin 35 vuotta: ensin 17 vuotta työtä kehitysvammaisten ja autismin kirjon henkilöiden ja heidän perheidensä parissa ja sitten seuraavat 17 vuotta vammaistyön opettajana Jyväskylässä.

Puhevammaisten tulkkien kouluttamisessa olen ollut mukana yli 10 vuotta, ensin Viinikaisen Pirjon ja sitten Koskimiehen Helenan työparina. Lisäksi vastaan Kuntoutus-, tuki- ja ohjauspalvelujen erikoisammattitutkinnon, vammaisalan ja erityisen tuen osaamisalan (vammaisalan erityisohjaaja) koulutuksesta. Työpaikka on sama talo, josta 41 vuotta sitten valmistuin sairaanhoitajaksi!

Vammaiset henkilöt, heidän omaiset ja lähi-ihmiset ovat joutuneet taistelemaan oikeuksien puolesta. Vammaistyön opettajilla on ollut sama rooli vammaistyön koulutusten puolestapuhujina. Tällä hetkellä vammaisalan koulutuksilla on vakiintunut ja arvostettu asema Gradia Jyväskylän sosiaali- ja terveysalalla – onpa meillä oma vammaistyön tiimikin Vampukat.

Opettajan työ puhevammaisten tulkikoulutuksessa on ollut mielenkiintoista. Tutkinnon perusteiden uudistuminen vuonna 2018 laajensi koulutuksen ammattitaitovaatimuksia tulkkauksen lisäksi puhevammaisten henkilöiden lähi-ihmisille suunnattuun kommunikaatiomenetelmien ohjaukseen. Ala ja sen menetelmät kehittyvät hurjaa vauhtia ja vahvan työelämäyhteistyön avulla kehitämme koulutusta vastaamaan tulevaisuuden tarpeisiin – kiitos mm. työelämäryhmällemme aktiivisuudesta.

Opiskelijat ovat tietysti se paras asia tässä työssä. Jokainen ryhmä on omanlaisensa, mutta yhteisenä piirteenä on opiskelijoiden aito kiinnostus alaa ja oman ammatillisen osaamisen kehittämistä kohtaan. Toinen hieno asia on, että meillä on laaja, koko Suomen kattava, puhevammaisten tulkkien yhteistyöverkosto. Työelämäarvioijien tuki ja opiskelijoille antama palaute on ensiarvoisen tärkeää ammatillisessa kasvussa!

Tällä hetkellä on hieman ristiriitainen olo – toisaalta olen vielä valtavan innostunut työstäni, mutta ensi vuonna mahdollinen eläköityminen on toki jo mielessä. Ystäväni sanoikin minulle, että pitääkö sinulle antaa valomerkki, että

ymmärrät lähteä. Olen viimeiset pari vuotta perehdyttänyt Nirhamon Anua tähän tutkintoon, joten se ei huoleta – mutta se luopuminen näin mielenkiintoisesta työstä! Minulla on kuusi lastenlasta ja uutena harrastuksena kangaspuut, joten tekemistä varmaan riittää.

Seuraan aktiivisesti vammaisalan lainsäädäntöuudistusta. Toivottavasti uudistus vahvistaa ja yhtenäistää mm. lähi-ihmisille suunnatun kommunikaatiomenetelmien ohjauksen merkitystä ja roolia vammaisten henkilöiden osallisuuden ja itsemääräämisoikeuden edistämisessä. Myös uudet, laajemmat hyvinvointialueet edistävät asiakkaiden yhdenvertaisuutta palvelujen saavutettavuudessa. Tiedon jakaminen puhevammaisten tulkkauspalvelusta on yhteinen asia!

Suomen Puhevammaisten Tulkit ry on aktiivinen toimija, jolla on tosi suuri merkitys puhevammaisten tulkkeja yhdistävänä voimana, erityisesti ammatillisuuden ja ammatillisen osaamisen vahvistamisessa. Hienoa, että opiskelija-jäsenet voivat jo osallistua toimintaan.

Itselläni on turvallinen olo, että aina voin ottaa yhteyttä tuttuihin ammattilaisiin ja saada heidän näkemyksensä kulloiseenkin asiaan. SPT ry on tärkeä yhteistyökumppani koulutuksen järjestäjille – kuuntelemme tarkalla korvalla yhdistyksen näkemyksiä ajankohtaisista asioista.

Yhdistyksen jäsenet ovat olleet aktiivisia oppilaitoksen puhevammaisten tulkkauksen työelämäryhmän jäseniä. Tästä työstä esimerkkinä uusien tutkinnon perusteiden mukaisen koulutuksen osaamisen hankkimisen ja osaamisen osoittamisen prosessien kehittäminen. Myös työelämäkouluttajat ovat merkittävä voimavaramme ja ensiarvoisen tärkeitä kontakteja opiskelijoille.

Olen tosi iloinen vuoden 2018 tutkinnon perusteiden uudistumisesta ja kommunikaatiomenetelmien ohjauksen painoarvosta siinä. On jo hyviä esimerkkejä siitä, kuinka valmistuneet puhevammaisten tulkkimme ovat työllistyneet kommunikaatiomenetelmien ohjaajiksi markkinoimalla osaamistaan lähikunnille.

Toivon, että Kelan kilpailutuksessa huomioitaisiin paremmin ammatillisesta koulutuksesta valmistuneiden puhevammaisten tulkkien osaaminen. He ovat jo lähtökohdiltaan sote- tai kasvatustalouden ohjauksen ammattilaisia, joilla on osaamista puhevammaisten henkilöiden kohtaamisesta ja erilaisista AAC-menetelmistä.

Kaikki valmistuvat opiskelijat eivät heti työllisty puhevammaisten tulkeiksi tai kommunikaatio-ohjaajiksi. Oman osaamisen markkinoinnin myötä on mahdollisuus luoda uusi tehtäväkuva omassa organisaatiossa ja siten edistää puhevammaisten asiakkaiden asiaa ja oman osaamisen kehittämistä.

Kiitän puhevammaisten tulkkeja hyvästä yhteistyöstä ja toivon, että jatkosakin tuette tulkkiohjaajien ammatillista kasvua mahdollistamalla heille tulkkaukseen ja kommunikaatio-ohjaukseen tutustumisen. Myös roolinne vieraillevina kouluttajina ja näyttöjen arvioijina on merkittävä.

Puhevammaisten tulkkaus oikeuslaitoksessa

Sinikka Vuorinen, Heli Honko, Johannes Kaikkonen

Oikeustulkkauksen tilannetta alettiin selvittää vuonna 2008, kun Helsingin yliopiston kehittämiskeskus Palmenia julkaisi asiantuntijaraportin Oikeustulkkauksen selvityshankkeesta. Vuonna 2013 astui voimaan EU:n Tulkkausedirektiivi, jonka myötä myös puhevammaisten tulkkaukseen oikeudessa alettiin kiinnittää huomiota.

Suomen Puhevammaisten Tulkit ry on ollut aktiivisesti mukana, kun opetus-hallituksessa on kehitetty oikeustulkkauksen erikoisammattitutkintoa. Tutkin-non perusteet astuivat voimaan 1.8.2013 ja koulutus aloitettiin Tampereen Aikuiskoulutuskeskuksessa vuonna 2015.

Tulkkausedirektiivin täytäntöönpanoon liittyen SPT ry yhdessä muiden puhevamma-alan järjestöjen kanssa antoi lausunnon Oikeusministeriölle 15.2.2013. Lausunnossa pyydettiin huomioimaan paremmin puhevammaisten henkilöt ja mm. erilaiset puhetta tukevat ja korvaavat kommunikointikeinot.

SPT ry oli mukana Opetus- ja kulttuuriministeriön Oikeustulkkien rekisterin perustamista selvittävän työryhmän työskentelyssä vuosina 2013-2014. Työryhmälle osoittamassa selvityksessä yhdistys välitti tietoa:

- puhevammaisuudesta ja puhevammaisten määrästä
- Suomessa olevista maahanmuuttajataustaisista vammaisista henkilöistä
- Kelan järjestämästä puhevammaisten tulkkauspalvelusta ja tulkeista
- ns. kolmannen tahon järjestämisvelvollisuudesta
- puhevammaisten tulkkauksesta tuomioistuimissa
- SPT ry:n hallituksen yhdistyksen jäsenistölle oikeustulkkauksesta tekemän kyselyn tuloksista.

SPT ry:ltä pyydettiin lausuntoa valtioneuvoston asetukseen oikeustulkkierekisteristä, ja 17.12.2015 astui voimaan laki Oikeustulkkausrekisteristä (Finlex 17.12.2015/1590). Oikeustulkkierekisteri perustettiin 1.4.2016. Oikeustulkkierekisterin toimintaa ohjaavassa oikeustulkkierekisterilautakunnassa on ollut SPT ry:n edustaja sen alusta alkaen.

Oikeustulkkierekisteriin voi päästä, jos on suorittanut joko oikeustulkkauksen erikoisammattitutkinnon tai tulkin tehtävään soveltuvan korkeakoulututkinnon ja vähintään 35 opintopisteen tai sitä vastaavan laajuiset oikeustulkkauksen opinnot. Oikeustulkkauksen opinnoista 15 opintopistettä kattaa Suomen oi-

keusjärjestelmään, lainsäädäntöön ja viranomaismenettelyihin perehdyttäviä opintoja ja 20 opintopistettä oikeustulkkauksen tulkkausmenetelmien ja työkielten hallinnan opintoja. (<https://www.oph.fi/fi/palvelut/oikeustulkkiprekisteri>) Oikeustulkkauksen opintoja järjestetään tällä hetkellä kolme tahoa. Tampereen aikuiskoulutuskeskuksen (TAKK) koulutus on suunnattu tulkeille, joilla on vankka tulkkausalan kokemus. Diakin, Humakin, Tampereen ja Helsingin yliopistojen vuonna 2018-2020 yhdessä järjestämä, ja vuonna 2021 Diakin järjestämä koulutus on tarkoitettu tulkkausalan ammattilaisille, joilla on korkeakoulututkinto. Lopulta oikeustulkkiprekisterilautakunta päättää hakemuksen perusteella hyväksytäänkö edellä mainitun koulutuksen käynyt tulkki oikeustulkkiprekisteriin.

Puhevammaisten tulkeille ei ole olemassa koulutusta, joka johtaisi oikeustulkkaus pätevyyyteen ja mahdollisuuteen liittyä oikeustulkkiprekisteriin. Tämänhetkinen koulutus on rakennettu puhuttujen vieraiden kielten sekä viittomakielen tulkkaukselle, eli kielten väliselle tulkkaukselle. Puhevammaisten tulkit, jotka työskentelevät kielen sisällä puhetta tukevien ja korvaavien kommunikointikeinojen kautta, eivät valitettavasti voi hakeutua koulutukseen. Vaikka SPT ry:llä on oikeustulkkiprekisterissä edustaja, niin itse rekisterissä puhevammaisten tulkeja ei ole, eikä meillä ole väylää, jota kautta voisimme sinne hakeutua.

Prosessissa mukana olo on kuitenkin tuonut esille puhevammaisten olemassaolon myös oikeuslaitoksen asiakkaina. Tietoisuus siitä että puhevammaisille pitää tilata tulkki, on lisääntynyt oikeuslaitoksessa.

Oikeustulkkauksen kehitysprosessissa mukana olleet SPT:n jäsenet ovat myös tuoneet oikeustulkkausta esille myös luennoissaan puhevammaisten tulkkien koulutuksessa.

Puhevammaisten tulkkaus perustuu puhetta tukevien tai korvaavien keinojen laajaan kirjoon, ja siihen, että kunkin asiakkaan kohdalla kommunikaatiota tukeva keinovalikoima on yksilöllinen. Puhevammaisten tulkkauksessa tulkin tulee saada perehdytys asiakkaan kommunikointiin ja hänen käyttämiinsä kommunikaatiokeinoihin, ja oikeustulkkauksessa myös käsiteltävään asiaan. Tulkkaustilauksia oikeuslaitokseen tulee hyvin harvoin, mutta niitä kuitenkin tulee. Oikeustulkkausprosessissa mukana olleet Sinikka Vuorinen ja Heli Honko miettivätkin, että hyvä ratkaisu olisi se, että kokeneille puhevammaisten tulkeille mahdollistettaisiin lisäkoulutuksen hankkiminen oikeuslaitoksesta, sen prosesseista ja oikeustulkkauksesta Diakin avointen opintojen kautta tai sitten erikoisammattitutkintokoulutuksen kurssijaksoista.

Sinikka Vuorinen jatkaa: ”Voisin härnäten sanoa, ettei yksikään oikeustulkkiprekisteriin pääsevä puhevammaisten tulkki olisi valmis tulkkaamaan oikeustulkkauksen kentällä muita kuin niitä asiakkaita, joiden listatulkki hän on. Mutta eihän se näin voi olla. Tulkin koulutuksen, tulkin kokemuksen, asiakkaan kommunikointikeinoihin perehtymisen ja asiakkaan oikeustulkkaus- tai viranomaisasiaan tutustumisen myötä meillä on mahdollisuudet laadukkaaseen tulkkaukseen. Saisin tulkkaukseen varmuutta, kun tietäisin enemmän oikeusjärjestelmästä, oikeustulkkauksen toimintaympäristöistä, oikeudellisista prosesseista; pystyisin kehittämään ammattitaitoani jatkuvasti ja suunnitelmallisesti, eikä verkostoituminen olisi pahitteeksi tässäkin asiassa.”

Asioimistulkin ammattisäännösten päivittäminen 2020

Reima Parviainen

Tulkkien ammattisäännösten päivittäminen sai alkusysäyksen Suomen kääntäjien ja tulkkien liiton SKTL ry:n ja Kieliasiantuntijat ry:n aloitteesta kesällä 2020. Suomen Puhevammaisten Tulkit ry oli ollut mukana myös 2013 julkaistun ammattisäännösten laatimisessa. Tarve päivittämiselle nähtiin tarpeelliseksi ensisijaisesti etätulkkauksen osalta, sillä etätulkkaukset yleistyivät kevään 2020 aikana covid-19 -pandemian aiheuttamien rajoitustoimenpiteiden vuoksi. Mukaan kutsuttiin ne ammattilaisia edustavat järjestöt, jotka käyttävät ammattisäännöstä työssään.

Päivitystyötä tehneessä työryhmässä oli edustus seuraavista yhteisöistä:

- Suomen Puhevammaisten Tulkit ry
- Kieliasiantuntijat ry
- SKTL ry
- Kieliasiantuntijat ry

Työryhmä kuuli alustuksia aiheesta Monetra Oy:n tulkkipalvelujen ja Viittomakielialan Osuuskunta Vian edustajilta.

Heti alussa pohdittiin millaisia mahdollisuuksia ja haasteita etätulkaus tuo tullessaan. Pohdittiin myös tulevaisuuden näkymiä kieliteknologian osalta ja alustataloutta, jossa sovellukset voivat ajaa tulkkauksen välittäjien ohitse. Etätulkkauksessa nähtiin alkuvaiheen jälkeen jo positiivisia puolia. Tulkki saatettiin tulkkaukseen infektioturvallisesti, tulkki välttyy roolirajojen ylityksiltä, tilanteissa ei ole ylimääräistä rupattelua ja tulkin työturvallisuus on parempi. Etätulkkaukseen kuitenkin liittyi myös paljon haasteita, joita otettiin esille jo ennen säännösten päivityksen aloittamista. Tekniikan toimimattomuus, nopeasti tulevien tulkkauksen ennakoimattomuus, ennakkovalmistautumisen vaikeus ja epävarmuus toimeentulosta. Esille otettiin tietenkin myös tulevaisuudennäkymät, jossa puheentunnistus voisi hoitaa tulkkaukset tulevaisuudessa.

Eettiseksi pohjaksi otettiin näiden pohdintojen osalta vuorovaikutuksen maksimointi etätulkkauksessa. Myös pohdittiin tulkkien ja asiakkaiden halua ja kykyä ottaa etätulkkaukseen liittyvät teknologiat haltuun. Koska tulkki ei ole etätulkkauksessa läsnä fyysisesti, myös osapuolten väliseen luottamukseen

haluttiin kiinnittää huomiota. Tietosuoja, tietoturva ja osapuolten oikeusturva otettiin myös mukaan päivitysprosessiin.

Tältä pohjalta ammattisäännöstö alkoi ottaa muotoaan useiden kokoontumisten ja kommenttikierroksien jälkeen. Lopulliset lisäykset ja muokkaukset koskivat tulkkien toimintaa etätulkkauksen osalta. Muita ammattisäännöstöön liittyviä pohdintojakin nousi esille, mutta ne jätettiin hautumaan päivitystarpeen aikasidonaisuuden vuoksi.

Tehdyt muutokset ottivat kantaa ensinnäkin tulkin salassapitovelvollisuuteen etätulkkauksilanteissa. Tulkit saattavat tehdä etätulkkauksia usein kotoaan käsin, joten ohjeissa painotettiin, ettei tulkkaustilassa saa olla ulkopuolisia, jotka voisivat nähdä tai kuulla tulkkausta. Ohjeistus myös kehottaa tulkkia huolehtimaan käyttämiensä tietoliikenneyhteyksien tietoturvasta. Tämä liittyy myös tulkin velvollisuuteen ylläpitää ammatissaan tarvitsemia taitoja, jotka mukaan lukevat laitteistot ja tietoturvaosaamisen. Etätulkkauksessa käytettävien teknologioiden osalta tulkin tulisi pitää myös huoli, että hänellä on riittävä tietotekninen osaaminen ja tarvittava laitteisto tulkkauksen toteuttamista varten. Tulkin tulee siis selvittää ennen tulkkausta käytettävä tulkkaustapa ja alusta, jotta hän voi arvioida onko hänellä kyky toteuttaa tulkkaus. Äänen- ja kuvanlaadun merkitys nousi myös esille säännöstössä. Katsottiin, että tulkin on huolehdittava, että hänellä käytössään oleva laitteisto ja tietoliikenneyhteydet mahdollistavan hänen osaltaan tulkkauksen onnistumisen. Tulkkauksista tehtävät tallenteet mainitaan erikseen, koska tallennetulla tulkkauksessa katsotaan olevan kerrannaisvaikutuksia ja täten tulkin on olennaista tietää, tallennetaanko tulkkaus. Tulkki sopii ennen tulkkauksen alkamista osapuolten kanssa, miten etätulkkauksen osapuolten tulee toimia, jotta tulkki pystyy kattavaan tulkkaukseen. Tulkilla on velvollisuus ja oikeus keskeyttää puhua ja saadakse tulkkausvuoro, jos tulkkaus kärsii puheenvuorojen pituuden, päällekkäisyyksien tai teknisten ongelmien vuoksi.

Lopullinen versio asioimistulkin ammattisäännöstöstä julkaistiin 27.1.2021.

<https://www.puhevammaistentulkit.fi/tietoa-meista/tulkin-ammattieettien-saannosto/>

Säännöstöä ovat päivittäneet 1.1.2021:

Suomen kääntäjien ja tulkkien liitto SKTL ry,

Kieliasiantuntijat ry,

Suomen Puhevammaisten Tulkit ry,

Suomen kirjoitustulkit ry

Kieliasiantuntijat

Covid19 -kysely jäsenistölle

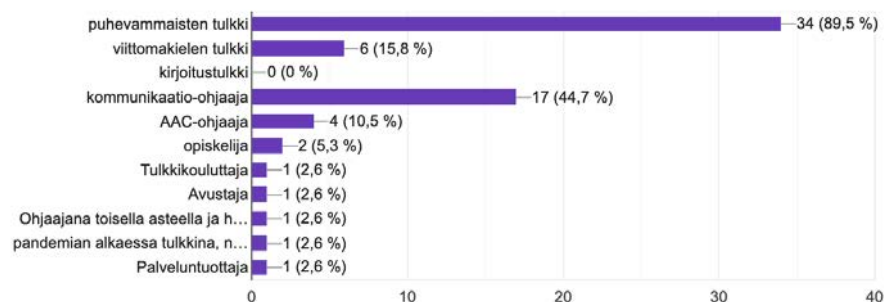
Suomen Puhevammaisten tulkit ry, marraskuu 2021

koostanut: Sari Kivimäki

Yhteenveto

Osana historiikin tekoprosessia SPT ry:n hallitus teki jäsenistölle loppuvuodesta 2021 covid-19 -pandemia-aikaa koskevan kyselyn. Kysely toteutettiin Google Forms -pohjalle, ja linkki kyselyyn jaettiin sekä jäsensähköpostin että yhdistyksen jäsenten Facebook-ryhmän kautta. Kysely oli auki marraskuun 2021 ajan, ja siihen tuli jäsenistöltä 38 vastausta.

Tämä yhteenveto on koostettu kyselyvastauksista. Kyselyn kysymykset löytyvät liitteestä 2.

Graafi 1: Tehtävät, joissa vastaajat toimivat.

1. Vastaajat

Kyselyn vastaajista miltei 90% kertoi toimivansa puhevammaisten tulkkina, lisäksi 6 % toimi myös viittomakielen tulkkina. Kirjoitustulkkeina toimivia ei vastaajissa ollut. Vastaajista 17 % toimi kommunikaatio-ohjaajina, ja 10% AAC-ohjaajina. Opiskelijoita vastaajissa oli kaksi.

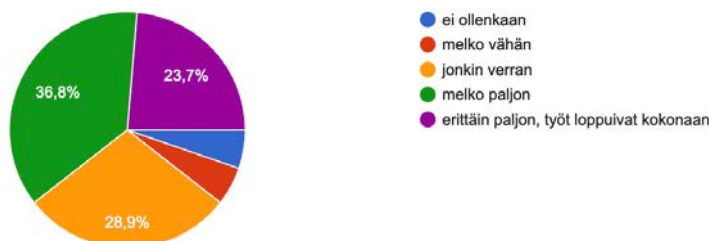
Vastauksia tarkastellessa on hyvä muistaa, että vastaajat ovat voineet merkitä itselleen useamman kuin yhden vaihtoehdon. Seuraavassa vastaajista vielä tarkemmin:

- Pelkästään puhevammaisten tulkkina toimi 16 vastaajaa (42 %).
- Puhevammaisten tulkkina ja kommunikaatio-ohjaajana toimi 12 vastaajaa (32%).
- Sekä puhevammaisten että viittomakielen tulkkina toimi kuusi vastaajaa, joista neljä toimi lisäksi vielä kommunikaatio-ohjaajana.

Vastaajissa oli mukana esimiehenä, palveluntarjoajana, tulkikouluttajana ja erilaisissa avustajan ja ohjaajan työtehtävissä toimivia jäseniä.

2. Aiheuttivatko covid19-pandemia ja sen aiheuttamat rajoitustoimenpiteet sinulle töiden vähenemistä?

38 vastausta

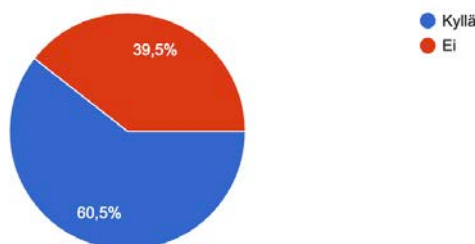

Graafi 2: Covid19-pandemian aiheuttamat muutokset vastaajien työtilanteisiin.

Vastaajista 90 % covid19-pandemia aiheutti töiden vähentymistä. Noin kolmasosalla (28,9%) työt vähenivät jonkin verran, kolmasosalla (36,8%) melko paljon ja miltei neljäsosalla (23,7%) työt loppuivat kokonaan.

3. Muuttuiko työnkuvasi tai työskentelysi kovimpien rajoitustoimenpiteiden aikana? 38 vastausta

3b. Miten? 23 vastausta

Graafi 3: Covid19-pandemia aiheutti muutoksia vastaajien työnkuvaan.

Vastaajista kolmella viidestä (60,5%) oma työnkuva muuttui kovimpien rajoitustoimenpiteiden aikana.

Miltei neljäsosalla vastaajista työt loppuivat, ja taukoa töissä saattoi olla kuu-kausia. Osa vastaajista siirtyi toimistotöihin tai esimiestehtäviin, ja osan työnantajat joutuivat turvautumaan lomautuksiin. Vastaajat tekivät muiden alojen töitä, ja opiskelivat. Vähitellen töihin alettiin palata esimerkiksi sen kautta, että kotona asuvat asiakkaat alkoivat tilata tulkkeja kotiinsa. Kalenteri eli paljon, sillä tulkkaustilauksia peruutettiin entistä matalammalla kynnyksellä. Kun asiakkaiden liikkumista julkisissa tapahtumissa tai harrastuksissa rajoitettiin, ei tulkkiakaan näihin tilanteisiin tilattu.

Pandemia aiheuttamien rajoitusten myötä tulkkien työnkuvaan tuli mukaan etätö. Puhevalmistajien tulkeista etätulkkauksia teki vain harva. Niiden takia kotiin oli rakennettava toimiva "studio" ja yhteydet, ja mietittävä tulkkaustapa. Osa kommunikaatio-ohjauksista pystyttiin toteuttamaan verkkototeutuksina, ja kun tilanne sen salli, niin siirryttiin takaisin kontaktiohjaukseen. Myös tulkkiopiskelijoiden opetus siirtyi verkkoon. Yksi vastaajista oli tehnyt opiskelutulkkauksia etänä.

Tulkkaukseen tulivat mukaan suojavarusteet ja uudenlainen tilankäyttö. Maskit, visiirit, käsidesit ja muutkin suojavarusteet, kertakäyttöiset hanskat, hiussuojat ja esiliinat tulivat tutuiksi. Turvavälien noudattamiseen pyrittiin myös tulkkauksilanteissa, mutta sen noudattaminen sattoi olla välillä vaikeaa. Tiukimpien rajoitustoimien aikana (kevällä 2020) asiakkaita ei päässyt tapaamaan, sillä suuri osa toimipaikoista, asumisyksiköistä ja palvelutaloista suljettiin ulkopuolisilta. Tulkit myös venyivät:

“Työolosuhteet muuttuivat niin, että ennen sisällä hoidettavat asiat hoidettiin ulkona tuulesta ja tuiskeesta.”

4. Miten covid19-pandemia ja rajoitustoimet vaikuttivat työskentelyysi?

34 vastausta

Töiden väheneminen oli todella rajua. Työt saattoivat vähentyä 80%, ja todella monella kokonaan. Etenkin kevään 2020 ensimmäiset rajoituskuukaudet olivat hiljaisia. Tulkkeja oli töiden vähenemisen takia lomautettuna kuukausia, lomautusten pituus vaihteli kahdesta viiteen kuukauteen. Töiden väheneminen toi mukanaan paljon epävarmuutta. Eräs vastaajista kertoi katselleensa muita työpaikkoja, mutta onnekseen voineensa jäädä alalle, toista vastaajaa helpotti toinen työ toisella alalla.

Työajat muuttuivat tilauksien ja ohjausten ja niiden siirtelyn ja peruuntumisen kautta koko ajan, mikä vaikutti oman elämän suunnitteluun. Osa kommunikaatio-ohjauksen asiakkaista keskeytti kommunikaatio-ohjauksen, sillä kontaktiopetusta ei voitu tehdä ja etäopetusta ei toivottu. Palveluntarjoajille tämä tarkoitti isoja taloudellisia menetyksiä, millä oli vaikutuksia jopa omaan yrittäjyyteen. Pandemia-ajan keskelle (2020 syksyyn) osui myös Kelan neljäs vammaisten tulkkaukspalvelun kilpailutus, ja uusi kilpailutuskausi käynnistyi 1.4.2021.

Kun tulkkauksilauksia oli vähän ja muutoksia Kelan kalenterissa oli paljon, ja kun samalla osa tulkeista oli joutunut lomautetuiksi, niin ne harvat tulkkauksilaukset saattoivat olla pitkän ajomatkan päässä. Jos työmatka oli toteutettavissa eri kulkuneuvoilla tai reiteillä, niin silloin valittiin niistä vähäkontaktisimmat vaihtoehdot. Myös työmatkat vähenivät paljon.

Keväästä 2020 eteenpäin oli pitkä ajanjakso, jolloin asiakkaiden asumisyksiköt, palvelukodit ja palvelutalot käytännössä katsoen suljettiin ulkomailta, tulkit mukaan lukien. Asiakkaita ei voinut tavata, ja päivätoimintaryhmät eivät toimineet. Koska asiakkaat eivät voineet käydä missään, he eivät myöskään käyttäneet tulkkeja. Syksystä tilanne alkoi vähitellen palautua, tulkkauksilauksia alkoi tulla, mutta enemmän päivisin - iltojen ja viikonloppujen vapaa-ajan tulkkaukset olivat vähissä. Eräs vastaajista toi esille sen, että vakituksia, säännöllisiä asiakkaita “katosi”, eikä osa heistä ollut “palannut” palvelun käyttäjäksi edes tämän kyselyn tekemisen aikoihin (loppuvuosi 2021).

Oli kuitenkin asumisyksiköitä, joihin tulkkeja päästettiin. Mutta silloin tarvittiin maski, käsidesit, suojakäsineet, joskus myös suojamyssy ja kertakäyttöesiliina. Maskimääräys tuli asumisyksiköistä, ja maskia tuli käyttää myös niiden asiakkaiden kanssa, jotka tarvitsivat ymmärtämiseensä huuliolukua. Maskit vaikeuttavat kaikkien asianosaisten kommunikaatiota ja erityisesti tulkkien työtä. Maskien ja visiirien käyttö piti opetella, ja valitettavasti osalle käyttäjistä ne aiheuttivat myös fyysisiä oireita, kuten päänsärkyä ja lihasjumeja. Etätulkausta tekevät huomasivat tulkkaustryön olevan etätoteutuksessa hankalampaa, ja lisäksi mukaan tulivat laitetekniset haasteet.

“Maskin käyttö tuo vaikeuksia tulkkaukseen, puheeseen, kuulemiseen, näkemiseen (silmälasit usein huurussa) ja yleiseen hyvinvointiin, hengittämisen, päänsärkyyn ja tukkoisuuteen.”

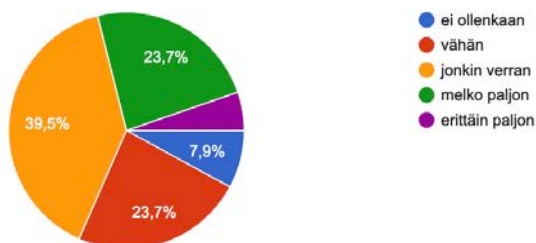
Työ muuttui myös yksinäisemmäksi, sillä myös muiden ammattihenkilöiden tapaamiset päivän aikana vähenivät. Kaikki rajoittivat liikkumistaan, päivittäisiä toimintojaan ja sukulaisten tapaamisia. Pelko viruksen saamisesta ja sen mahdollisesta levittämisestä oli vahvana mielessä. Asiakkaan apuvälineisiin tai tavaroihin koskettelua vähennettiin, ja omien käsien desinfiointi tai kertakäyttöhanskojen käyttö tulivat aktiiviseksi osaksi työtä. Pitkäaikaisten asiakkaiden kanssa muotoutuneita tulkkaustilanteiden sosiaalisia käytäntöjä jouduttiin muuttamaan. Asiakkaisiin jouduttiin ottamaan myös turvavälillistä etäisyyttä.

“Koko ajan oli huomioitava sekä oma että asiakkaan terveystilanne ja suojautuminen.”

“Tosin turvavälin toteutuminen on ollut erittäin haastavaa koska asiakkaila on paljon kommunikoinnin apuvälineitä, jotka vaativat vierellä oloa.”

5. Onko covid19 vaikuttanut jaksamiseesi ja työhyvinvointiisi?

38 vastausta

Graafi 4: Covid19-pandemian vaikutus vastaajien jaksamiseen ja työhyvinvointiin.

Kaksi viidestä vastaajasta kokee, että covid19-pandemia on vaikuttanut jonkin verran heidän jaksamiseensa, ja joka neljäs kokee, että pandemialla on ollut melko suuri vaikutus heidän jaksamiseensa. Samankokoinen määrä on heitä, joiden työhyvinvointiin pandemia on vaikuttanut vain vähän. Kaksi vastaajaa koki, että pandemia on vaikuttanut erittäin paljon heidän työhyvinvointiinsa ja jaksamiseensa.

6. Puhevammaisten tulkin näkökulmasta katsottuna:

mitä vaikutuksia rajoituksilla oli ja on ollut asiakkaisiin?

35 vastausta

“Asiakkaat eivät ole voineet itse vaikuttaa tulkin käyttöönään vaan heitä ovat koskeneet muut rajoitukset - asumisyksiköissä vierailukiello on laajennettu koskemaan tulkkeja mutta ei avustajia. Asiakkaat ovat joutuneet arvottamaan omia tulkkitilauksiaan - vain välttämättömät ovat sallittuja. Tulkit eivät ole saaneet tulla asiakkaan kotiin asumisyksiköissä.”

Rajoitusten aikana osa asiakkaista ei käyttänyt tai ei saanut käyttää tulkkia lainkaan, ja erityisesti asumispalveluissa asiakkaiden oikeutta käyttää tulkkia ja tavata läheisiään rajoitettiin. Samalla rajoitettiin asiakkaiden oikeutta kommunikoida ja tulla kuulluksi. Joissakin asumisyksiköissä tulkkeja ei laisinkaan tilattu. Pahimmillaan asiakkaat eivät päässeet asioimaan kotinsa ulkopuolelle, eivätkä he saaneet tavata ketään ulkopuolista, mukaan lukien tulkit. Ikävä kyllä tilanne ei palautunut entiselleen. On myös paikkoja, joissa tulkkauksien tekeminen ei ole vielä kyselyn aikaan (marraskuu 2021) ollut alkanut uudelleen - ei enää ole tarvetta tulkkaukseen, kun on viimeiset puolitoista vuotta pärjätty ilman.

Tulkki on monelle asiakkaalle ainoa kytkös ulkomaailmaan. Ilman heidän läsnäoloaan asiakkaat eivät saaneet ääntään kuuluviin, ja heidän yhteiskunnallinen vaikuttamisensa vaikeutui ja väheni. Käytännössä monelta asiakkaalta poistettiin tulkkauksen rajoittamisen kautta heidän itsemääräämisoikeutensa.

Harrastusten, virkistystoiminnan, asioimismahdollisuuksien ja muiden vakiintuneiden kodin ulkopuolisten menojen loppuminen, ja sosiaalisten kontaktien puute vaikuttivat jaksamiseen. Osalla asiakkaista lisääntyi häiriökäyttäytyminen, osa taas eristäytyi, vetäytyi tai passivoitui. Asumisyksiköissä ja palvelutaloissa moni jäi suljetuksi huoneisiinsa, edes läheisiä ei saanut tavata. Kaiken toiminnan keskeytyminen tai siirtyminen etätoteutuksiin romahdutti asiakkaiden sosiaalisen elämän ja heidän elämänpiirinsä kutistui rajoitusten aikana todella paljon. Osa asiakkaista jäi etätoteutusten ulkopuolelle, sillä asumisyksiköiden tai palvelutalojen henkilökunta ei pystynyt avustamaan yhteyksien ja laitteiden kanssa. Moni koki suurta yksinäisyyttä, eristyneisyyttä ja epävarmuutta, sekä pelkoa tartunnan saamisesta. Osa asiakkaista taas ei välittänyt rajoituksista tai uusista toimintamalleista, mikä aiheutti välillä hankalia tilanteita.

“Joillekin harrastusten loppuminen oli todella raskasta. Se ettei päässyt itse kauppaan tai kahville.”

“Kaikki olimme uuden pelottavan edessä.”

Asiakkaiden kommunikaatiomahdollisuuksien vähentymisellä oli suora vaikutus heidän kommunikointikykyihinsä. Kun vuorovaikutusmahdollisuudet vähenivät ja säännöllinen mallintaminen jäi pois arjesta, alkoivat myös saavutetut taidot kadota. Kommunikaatio- ja vuorovaikutustaidot taantuivat, ja puheen ja puheen vastaanoton, ymmärtämisen ja hahmottamisen haasteet voimistuivat.

Osa asiakkaista on alkanut arastella puhumista, ja osalla puhe-elinten kunto on alentunut niin, että puhe on muuttunut entistä epäselvemmäksi. Rajoitusten loputtua jouduttiin opettelemaan jo aiemmin osattua uudelleen, tai jopa kehittämään uusia toimintamalleja, kuten ottamaan uusia puhetta tukevia ja korvaavia kommunikointikeinoja käyttöön.

Arki vaikeutui monella tapaa, sillä asiakkaat eivät saaneet heille kuuluvien palvelujen lisäksi myöskään apuvälineitä. Rikki mennyttä sähköpyörätuolia ei korjautettu, kun asuntolasta ei saanut poistua. Moni jäi myös ilman heille kuulunutta opetusta ja ohjausta. Sillä oli suuri merkitys asiakkaisiin ja heidän lähi-ihmiinsä.

Maskien käyttäminen oli monelle asiakkaalle vaikeaa. Maskit aiheuttivat, ja edelleen aiheuttavat huomattavaa estettä tulkin ja tulkattavan vuorovaikutukseen, kun ilmeiden, suun liikkeiden ja huulion hyödyntäminen vaikeutuu. Asiakkaat eivät saa selvää tulkin ja muiden puheesta. Mutta samalla suuri osa asiakkaista huolehtii turvaväleistä, käsihygieniasta ja maskeista, osalla kotona pöydällä käsidesiä ja maskeja.

“Sekin on mielenkiintoista että tulkin piti pitää maskia mutta ei esim asiakkaan. Eli tulkki suojaasi ns ympäristöään mutta ei kuitenkaan toisin päin. Tätä oli osassa tapauksista. Jotkut toki eivät voineet käyttää esim leualla ohjaavassa sähköpyörätuolissa. Alkutilaukset oli niin että tulkin piti jossain paikoissa istua ulkona asiakkaan kanssa ja tehdä siinä töitä. Kun useamman tunnin istuu niin vaikka kuinka olisi vaatteita ei paikallaan olo kylmässä työoloissa ole järkevää.”

Rokotusten myötä vähitellen elämä alkoi palata takaisin tutummille urille. Asiakkaiden liikkuminen ei kuitenkaan ole palannut rajoituksia edeltävälle tasolle, ja moni on alkanut tilata tarvitsemiaan palveluita kotiin.

7. Mistä hait ja sait tietoa rajoitusten aikana eri tulkkaus- ja työtilanteisiin liittyvistä suojaus- ym. vaatimuksista?

36 vastausta

Covid-19 -rajoitusten astuttua voimaan alkoi myös aktiivinen tiedonhankinta ja eri tietolähteiden seuraaminen. Tähän on koottu sitä kirjoa, mistä vastaajat ovat saaneet tietoa rajoituksista ja toimintasuosituksista:

- työnantajien osuus tärkeinä tiedonlähteinä nousi esiin
- media, uutiset ja myös tiedotustilaisuudet
- viranomaisohjeet: THL:n ja STM:n verkkosivut, ja alueellisemmin aluehallintovirastojen ja sairaanhoitopiirien sivut. Myös oman kunnan tai kaupungin sivuja seurattiin
- tulkkauspaikkakohtaiset ohjeet (koulut, asumispalvelut), joita selvitettiin verkkosivuilta tai soittamalla
- liitto ja työterveyshuolto
- kollegat

Haasteena on ollut, että ohjeita on kovin erilaisia. Eri puolilla Suomea toimivissa firmoissa tuli myös haasteeksi alueellisesti eroavat ohjeistukset, joihin yrityksen yleinen linja tuli sovittaa. Alueelliset ohjeistukset saattoivat myös muuttua melko ripeästi.

8. Miltä alkuvuosi 2022 mielestäsi näyttää?

36 vastausta

Marraskuussa 2021 vastauksissa näkyi suunta kohti valoa, parempaa ja normaalia, ja työtilanne oli palautunut tai palautumassa melko normaaliksi. Edeltäviin vuosiin verrattuna osalla näytti jopa hyvältä. Suojautuminen vei kuitenkin edelleen aikaa, ja piti myös miettiä tulkkauksilanteiden terveysturvallisuutta. Maskien ja käsidesin käytön ja mun suojautumisen ajateltiin jatkuvan pitkään.

Huoli sairastumisesta tai viruksen tartuttamisesta ei kuitenkaan ollut poistunut. Osa asiakkaiden harrastus- tai vapaa-ajan toiminnoista saattavat loppua kokonaan, sillä edelleenkään osa asiakkaista ei uskalla osallistua niihin. Myös omasta jaksamisesta kannetaan huolta, ja maskien aiheuttamasta fyysisestä kuormituksesta.

“Korona on koko ajan läsnä. [...] Punnitsen missä liikun, kenen seurassa ja miten suojaudun.”

“Toiveikkaalta, paluuta vanhaan ei ole mutta yhteiskunta muovautuu elämään uuden normaalin kanssa. Yhteiskunnassa myös ymmärretään nyt paremmin vammaisten henkilöiden oikeuksia, eikä tulkkausta voida rajata kokonaan ulkopuolelle tai asiakkaita “lukita” asumisyksiköihin.”

“Paremmalta kuin viime vuosi kun on sentään saanut jotain töitä tehdä. Tänä vuonna asiakkaat ovat myös enemmän perillä rajoitteista eivätkä anna asuntolojen ymv paikkojen sanella miten olla.”

Eräs vastaajista totesi tilanteen voivan muuttua yllättävän paljon. Niin se ehti tehdäkin - loppuvuodesta 2021 maailmaa hätkähdytti covid-19-viruksen omikron-muunnos, joka leviävyydellään päihitti kaikki senhetkiset tunnetut virusmuunnokset. Alkuvuodesta 2022 Suomessa aloitettiin kolmas rokotuskierros. Helmikuussa 2022 koronarajoituksia ajettiin alas. Huhtikuun ja Toukokuun kynnyksellä tartuntaluvut ovat jälleen nousseet todella korkeiksi, ja päätös riskiryhmien neljännestä rokotuksesta on vastikään tehty.

Voimia kaikille,
kohti kevättä ja valoa!

Yhdistyksen tunnus

Sari Kivimäki

Kun tarkkoja ollaan, niin suomen kielessä "logo" tarkoittaa yrityksen tai yhdistyksen nimen kirjoitusasua ja "liikemerkki" samaisen yrityksen tai yhdistyksen visuaalista merkkiä. Yhdessä logo ja liikemerkki muodostavat "yritystunnuksen" - tai yhdistyksen "tunnuksen". Puhekielessä kuitenkin yleisesti puhutaan logoista, kun tarkoitetaan toimijan graafista tunnusta, on se sitten tekstiperustainen, puhtaasti visuaalinen tai yhdistelmä näistä molemmista.

Syksyllä 2019 SPT ry:n hallitus otti allekirjoittaneeseen yhteyttä, ja kysyi halukkuuttani suunnitella uutta logoa yhdistykselle. Innolla lähdin mukaan! Pohdimme yhdessä logon lähtökohtia ja käyttötarkoituksia. Piipahtelin hallituksen etäkokouksissa esittelemässä luonnoksia ja kuulemassa kommentteja. Yksi luonnoksista nousi heti hallituslaisten suosikiksi, ja sitä lähdettiin kehittämään keväällä 2020 eteenpäin. Saman vuoden vuosikokous pidettiin elokuussa 2020, ja siellä uusi logo esiteltiin kokouksen osanottajille.

Yhdistyksemme nimi, Suomen Puhevammaisten Tulkit ry on kokonaisuutena pitkä, ja erityisesti sanalla "puhevammaisten" on pituutta. Puhevammaisuus on moninaista, ja tuon yhden käsitteen alle mahtuu suuri joukko ihmisiä. Lähdin miettimään koko yhteisöä, niin puhevammaisia kuin heidän lähi-ihmisiään, omaisia, avustajia, ohjaajia, terapeutteja... ja tulkkeja. Mietin, että pallo muotona kuvaisi tällaista joukkoa hyvin. Kun kyse oli tulkkien yhdistyksestä, niin silloin heidän tulisi jollakin tavalla nousta esiin tästä yhteisöstä kuvaavasta pallosta.

Siitä se sitten lähti. Pitkä "puhevammaiset"-sana mahdollisti pallomuodon rakentamisen, ja "tulkit"-sana asemoitiin sen päälle, niin kuin se olisi ponnahtanut esiin yhteisöpallosta. Yhteisöpalloa rajaavaksi tekstin lähtötekstityypiksi valitsin hyvin neutraalin ja selkeän Fira Sans-fontin. "Tulkit"-sana on muokattu tekstaustekstiä muistuttavasta CCSignlanguage-fontista. Sen valintaperusteena on ajatus siitä, että ydinsanojen käsin kirjoittaminen on meille tulkeille tärkeä ja paljon käytetty puheen ymmärtämisen tukimetodi.

Jotta logo on mahdollisimman monikäyttöinen, on hyvä, että se toimii myös mustavalkoisena versiona:

Jos logoa käytetään hyvin pienenä versiona, niin pallon muodostavaa tekstiä ei enää pysty lukemaan. Näihin tilanteisiin kehitettiin versio, jossa tekstipallo onkin korvattu täysoranssilla versiolla, ja "tulkit"-teksti on väritään musta. Tämä versio toimii pienessäkin koossa.

Erilaisiin pienen pienten tunnusten tarpeisiin, esimerkiksi sometunnuksiin kehitettiin vielä erikseen "tulkipallo" erilaisina väri-versioina.

Logon oranssin väritiedot ovat seuraavat:

#FF9933

R: 225 G: 153 B: 51

C: 0% M: 47% Y: 79% K: 05%

Sen kanssa voidaan harkitusti käyttää tehosteväriä vihertävän siniharmaata:

#336666

R: 51 G: 102 B: 102

C: 83% M: 42% Y: 51% K: 21%

Logoilla on tyypillisesti määriteltynä suoja-alueet, eli kuinka lähelle esimerkiksi teksti tai muu materiaali saa taitossa logoa tulla. SPT ry:n logossa suoja-alueen leveyden määrittää logon i-kirjaimen pilkku vaakasuuntaisena. Suoja-alue siis skaalautuu aina logon koon mukaan.

Tulkkipallon väri voi myös väliaikaisesti muuttua erilaisten viestinnällisten tarpeiden mukaan:

SPT ry:n logo-tiedostoja säilytetään hallituksen verkkotyötilassa, ja logotiedostoja saa tarvittaessa käyttöön pyytämällä niitä hallituksen jäseniltä!

Poimintoja toimintakertomuksista

2017

- SPT ry teki työsuhteeseen ja palkkaan liittyvissä asioissa yhteistyötä Erto ry:n kanssa. Jäsenistöltä tuli pitkin vuotta yhteydenottoja näitä aiheita koskien.
- Johanna Tingvall oli Erto ry:n edustajana työntekijäroolissa Puhe- ja näkövammaispalvelujen tutkintotoimikunnassa. Päivi Pirinen-Kervinen oli jäsenenä Erton Pohjois-Savon aluejärjestössä ja STTK:n aluejärjestössä.
- Syksyllä ei järjestetty koulutusta vähäisen osallistujamäärän vuoksi.
- Heli Honko-Pekkarinen toimi SPT ry:n edustajana oikeustulkkierekisterilautakunnassa ja Kelan tulkkauspalveluiden kehittämistyöryhmässä.
- Elina Hietavirta osallistui tulkkitoiminnan yhteistyöryhmän kokouksiin sekä tehnyt PATT ry:n kanssa yhteistyötä.

2018

- SPT ry on suunnitellut yhteistyötä Kieliasiantuntijat ry:n kanssa.
- Hallituksen jäseniä osallistui PATT ry:n, SPT ry:n ja oppilaitosten yhteiseen paneelikeskusteluun Jyväskylässä Gadian tiloissa. Tilaisuuden tavoitteena oli saada käsitys tulkkauskentän nykytilasta ja keskustella koulutusmuotojen eroavuuksista.
- Oppilaitosten yhteistyöryhmissä oli hallituksen jäseniä mukana.
- Hallitus oli mukana kartoittamassa tulkkauspalvelualan termistöä.

2019

- Yhdistyksen verkkosivuja päivitettiin, ja samalla aloitettiin kokonaisvaltainen graafisen ilmeen uudistaminen. Myös yhdistyksen logo uudistettiin. Graafisen ilmeen ja logon uudistaminen aloitettiin jäsenistöstä löytyvän ammattilaisen kanssa yhteistyössä.
- Yhdistykselle luotiin yritystili Instagramiin, joka keräsi nopeasti seuraajia. Tiliä käytetään yhdistyksen näkyvyyden edistämiseen ja tiedottamiseen.
- Hallituksen kauden aikana jäsentiedotteita alettiin tehdä myös ruotsin kielellä.
- Yhdistyksen puhelinliittymä lakkautettiin vähäisen käytön myötä.
- STEA:lta haettiin avustusta tiedotusmateriaalin suunnitteluun ja tuottamiseen. Avustusta ei myönnetty.
- Yhteistyötä oppilaitosten kanssa tehtiin toimimalla opinnäytetyön tilaajana tulkkioiskelijoille. Opinnäytetyö tehtiin Humakissa ja aiheena oli tulkkien valmistautuminen.

2020

- Vuosikokouksen yhteydessä julkaistiin yhdistyksen päivitetty verkkosivut ja kokonaisvaltainen uusi graafinen ilme sekä yhdistyksen uusi logo.
- Hallitus toteutti jäsenten käyttöön esitteen, joka kertoo ytimekkäästi puhevammaisten tulkin roolista ja selventää työnkuvaa kolmannelle osapuolelle. Esite on tulostettavissa yhdistyksen verkkosivuilta. Esitteen sisältö hyväksyttiin Kelan lakiyksiköllä.
- Yhdistyksen vuotuiset valtakunnalliset Tulkkipäivät (ensimmäistä kertaa tällä nimellä) Rovaniemellä jouduttiin perumaan covid-19 -pandemian takia. Yhdistyksen sääntömääräinen vuosikokous siirtyi 01.05.2020 voimaan tulleen väliaikaisen lakimuutoksen myötä syksyille.
- Vuosikokous pidettiin poikkeuksellisesti Suomen CP-liiton tiloissa Helsingissä 22.08.2020. Kokouksessa päätettiin mm. vuoden 2019–2020 hallituksen jatkavan samalla kokoonpanolla lukuun ottamatta yhtä varajäsentä seuraavaan kevääseen 2021 saakka.
- Vuosikokouksen jälkeen Ideogrammi-työyhteisön Sari Kivimäki ja Johanna Salmi esittelivät uutta ja uudistettua kommunikaatiota tukevaa kuvamateriaalia, jota he ovat tuottaneet mm. Papunettiin. Sari Kivimäki piti myös puheen rytmisessä piirtämisessä koulutuksen vuosikokouksen yhteydessä.
- Jäsenillä oli mahdollisuus osallistua vuosikokoukseen ja koulutukseen etäyhteydellä.
- Hallitus teki vuoden aikana kaksi kannanottoa: ”Tulkkauksen perusopetuksessa” ja ”Puhevammaisten tulkkauksen palvelu etätulkkauksena koronakriisin aikana”.

2021

- Yhdistyksen jäsenistön käytössä on epävirallinen, suljettu Facebook-ryhmä. Ryhmässä jäsenet ovat jakaneet esim. työpaikkailmoituksia, koulutustietoja ja tiedottaneet alalla tapahtuvista asioista sekä alueellisista tapaamisista.
- Yhdistyksen Instagramia on päivitetty säännöllisesti. Tiliä on käytetty yhdistyksen näkyvyyden edistämiseen ja tiedottamiseen.
- Facebookissa ja Instagramissa hallitus on myös informoinut ajankohtaisista asioista ja tehnyt mielipidekyselyjä jäsenille.
- Yhdistyksen 15-vuotisen taipaleen kunniaksi Tulkkipäivien osallistujille teetettiin Väylä ry:llä SPT ry:n uudella logolla varustetut kangaskassit. Väylä ry toimii yhdenvertaisemman työelämän puolesta työllistämällä kehitysvammaisia ammattilaisia TES:n mukaisiin palkkasuhteisiin.
- Hallitus otti yhdistykselle käyttöön Google Workspace -alustan, joka mahdollistaa esimerkiksi koulutukset ja etäjäsenillat Google Meet:ssä, hallituk-

sen etunimi.sukunimi@puhevammaistentulkit.fi-sähköpostiosoitteet sekä hallituksen yhteisen Drive-alustan.

- Hallitus käynnisti toimet yhdistyksen historiikin seuraavan osan aikaansaamiseksi. Historiikki julkaistaan digijulkaisuna vuosikokouksessa 1.4.2022. Historiikin tiimoilta toteutettiin jäsenistölle suunnattu COVID-19-pandemian vaikutuksia selvittävä verkkokysely.
- Hallitus järjesti jäsenilleen ensimmäisen etäjäsenillan, joissa keskusteltiin ajankohtaisista aiheista vapaamuotoisesti.

Yhdistyksen järjestämät valtakunnalliset työkokoukset, vuodesta 2020 eteenpäin

Tulkkipäivät

31.3.-1.4.2017 Scandic Hotel, Pori - osallistujia 64

- Kommunikoinnin tukeminen ja tulkkaukset, kun asiakkaalla on ALS, Satu Jämsén
- Kuvailutulkkauksen mahdollisuudet eri puhevammaisten tulkkauksen asiakasryhmillä, teoria ja harjoitteet, Satu Marku, Diak
- Puhevammaisten tulkin koulutus AMK, Marjukka Nisula, Humak
- Ilmaiset tablet-sovellukset, Riikka Marttinen

27.-28.4.2018 Sokos Hotel Kimmelissä, Joensuussa - osallistujia 33

- Puhevammaisen maahanmuuttajan kohtaaminen, Tuija Vartiainen-Gomez
- Äänenhuolto, puheterapeutti Teija Leminen
- AVH-esitykset sekä keskustelua, Aivoliiton puheterapeutti

5.-6.4.2019 Hotel Arthur, Helsinki - osallistujia 60

- Piirtäminen ja teknologian hyödyntäminen, puheterapeutti Hannele Merikoski, Aivoliitto ry
- Grid3 sekä WidgitOnline, Haltija Oy

2.-3.4.2020 Tulkkipäivät Rovaniemellä jouduttiin perumaan covid-19 -pandemian takia.

22.08.2020 Suomen CP-liitto ry Helsinki - osallistujia 17

Sääntömääräinen vuosikokous, johon jäsenillä oli mahdollisuus osallistua etäyhteydellä. Kokouksen jälkeiset esitykset:

- Uutta visuaalista materiaalia, Ideogrammi-työyhteisö, Sari Kivimäki, Johanna Salmi
- Pikapiirtäminen, Sari Kivimäki

8.-9.4.2021 Tulkkipäivät järjestettiin Zoom-etäyhteydellä - osallistujia 51

- Puhevammaisten tulkkauksen erikoisammattitutkinnon sisällöistä, Leena Elomaa, Gradia
- Etätulkkaukset, tietoturva ja tulkin ammattietiikka, Reima Parviainen
- Autismikirjon huomioiminen kommunikaation näkökulmasta, Päivi Norvapalo, Oppimis- ja ohjauskeskus Valteri

Yhdistyksen järjestämät koulutukset

8.11.2019 Syyskoulutuspäivät

Tulppaanitalo, Kehitysvammaisten Palvelusäätiön tilat, Tampere

- HEHKU-ohjaustyökalu, puheterapeutti Nelli Ojasmaa, Kommunikointikeskus Kipinä Oy
- Workshopit: viittomien opetus, tablettisovellukset, sekä tulevaisuustyöpaja. Lopuksi osallistava ja valmisteltu etiikkakeskustelu Padlet-sovellusta hyödyntäen.
- Jäsenillä oli mahdollisuus osallistua koulutukseen etäyhteydellä.

10.11.2021 Grid3-etäkoulutus, Kajo Oy - osallistujia 30

Google Meet -alusta

- Grid3-kommunikointiohjelman yleisesittely, jossa tutustuttiin ohjelmaan yleisellä tasolla, sen uusiin ominaisuuksiin ja taulustojen muokkaukseen.

15.3.2022 DialoQ Talk -etäkoulutus, CodeQ Oy - osallistujia 24

Google Meet -alusta

- Koulutuksessa tutustuttiin DialoQ Talkin perusominaisuuksiin, harjoiteltiin valmiin sisällön muokkaamista ja uusien sivujen luomista.
- Osallistajat saivat käyttöönsä DialoQ Talkin demolisenssin.

Yhdistyksen etäjäsenillat

Yhdistyksen jäsenille järjestettiin ensimmäistä kertaa vapaamuotoinen jäsenilta 1.11.2021. Tapahtuma järjestettiin Google Meet-alustalla. Etäjäsenilta oli pidetty tapahtuma ja sille päätettiin järjestää jatkoa. Seuraava etäjäsenilta pidettiin ystävänpäivänä 14.2.2022.

Yhdistyksen jäsenmäärä

	jäseniä	varsinaisia jäseniä	kunnia- jäseniä	vapaa- jäseniä	opiskelija- jäseniä
31.12.2016	220	169		3	48
31.12.2017	217	163	1	3	50
31.12.2018	211	175	1	3	32
31.12.2019	203	167	1	3	32
31.12.2020	209	159	5	5	40
31.12.2021	210	159	5	4	40

Liite 1: Asioimistulkin ammattisäännöstö 2021

Asioimistulkkaus on viranomaisen, yhteiskunnan virallisen instituution tai jonkin muun tahon ja yksilön tai pienehkön ryhmän välisen dialogin tulkkausta. Tässä säännöstössä tulkilla tarkoitetaan koulutettua ammattilaista ja tulkkauksen asiantuntijaa, joka on tulkkaustilanteessa täysin puolueeton ja riippumaton.

Tulkkaus voi tapahtua lähi- tai etätulkkauksena.

Ammattisäännöstö pätee kaikkiin asioimistulkkeihin, ellei laista tai asetuksista yksittäistapauksissa toisin johdu. Tämä koskee niin puhuttujen ja viitottujen kielten tulkkeja, kirjoitustulkkeja kuin puhetta tukevien tai korvaavien menetelmien tulkkeja.

ASIOIMISTULKIN EETTISET OHJEET

- 1 Tulkilla on salassapitovelvollisuus.
- 2 Tulkki ei käytä väärin mitään tulkkauksen yhteydessä tietoonsa tullutta.
- 3 Tulkki ei ota vastaan toimeksiantoa, johon hän on esteellinen.
- 4 Tulkki ei ota vastaan toimeksiantoa, johon hänellä ei ole riittävää pätevyyttä tai etätulkkauksen osalta riittävää tietoteknistä osaamista tai tarvittavaa laitteistoa.
- 5 Tulkki valmistautuu tehtäväänsä huolellisesti ja ajoissa sekä selvittää, millä tavoin tulkkaus toteutetaan.
- 6 Tulkki tulkkaa kattavasti, ei jätä mitään pois eikä lisää mitään asiaankuulumatonta.
- 7 Tulkki on puolueeton viestinvälittäjä eikä anna tunteidensa, asenteidensa ja mielipiteidensä vaikuttaa työhönsä.
- 8 Tulkki ei toimi tulkattavien avustajana tai asiamiehenä eikä toimeksiantonsa aikana ole velvollinen hoitamaan muita kuin tulkkaustehtäviä.
- 9 Tulkki käyttäytyy tilanteen ja toimeksiannon vaatimalla tavalla.
- 10 Tulkki ilmoittaa seikoista, jotka vaikeuttavat oleellisesti tulkkausta tulkkaustilanteessa.
- 11 Tulkki ei toimi ammattikuntaansa haittaavalla tavalla.
- 12 Tulkki kehittää jatkuvasti ammattitaitoaan.

ASiantuntijuus ASIOIMISTULKIN TYÖSSÄ

Tulkkauksen tavoitteena on välittää asioimistilanteen viestit tarkasti ja siten, että kielellinen yhdenvertaisuus toteutuu. Yhdenvertaisuuden toteutumiseksi tulkin velvollisuus ja oikeus on toimia tilanteessa oman alansa asiantuntijana niin, että puolueeton ja laadukas tulkkaus on mahdollista. Tämän vuoksi tulkattavan viestintätilanteen alussa tulkki selvittää osallistujille tulkin roolin ja tulkkauksen edellytykset. Hän myös puuttuu tarvittaessa esimerkiksi käytännön järjestelyihin tai vaikuttaa viestin ja tilanteen kulkuun, kun se kattavan tulkkauksen vuoksi on tarpeen.

Tulkki sopii ennen tulkkauksen alkamista osanottajien kanssa siitä, miten osapuolten tulee toimia, jotta tulkki pystyy kattavaan tulkkaukseen. Tulkilla on velvollisuus ja oikeus keskeyttää puhuja saadakseen tulkkausvuoron, jos viestin välittämisen tarkkuus kärsii puheenvuorojen pituuden, päällekkäisyyksien tai etätulkkauksessa tietoteknisten ongelmien vuoksi.

EETTISTEN OHJEIDEN SOVELTAMINEN

1. Tulkillä on salassapitovelvollisuus.

Tulkin salassapitovelvollisuus koskee kaikkea toimeksiantoon ja sen osapuoliin liittyvää, suullista ja kirjallista tai muulla tavoin välitettyä informaatiota, jonka tulkki saa tietoonsa valmistautuessaan toimeksiantoon, toimeksiannon aikana tai ja sen jälkeen, eikä hän saa paljastaa mitään näistä tiedoista sivulillisille eikä itsenäisesti tuoda toisesta osapuolesta saamaansa tietoa dialogin toisen osapuolen tietoon.

Salassapito koskee myös asiakirjoja ja muuta aineistoa, joihin tulkillä on pääsy tai joita hän vastaanottaa toimeksiannon yhteydessä, sekä tulkin muistiinpanoja ja tulkin tuottamaa tulkkausta sen muodosta tai tallentumisesta riippumatta.

Etätulkkauksessa tulkin tulee huolehtia siitä, että tulkkaus tapahtuu niin, etteivät ulkopuoliset voi nähdä tai kuulla mitään osaa tulkattavasta tilanteesta. Tulkki huolehtii käyttämänsä tietoliikenneyhteyden tietoturvasta.

2 Tulkki ei käytä väärin mitään tulkkauksen yhteydessä tietoonsa tullutta.

Tulkki ei aja tulkkaustilanteessa omaa taloudellista tai muuta etuaan eikä käytä mitään toimeksiannon yhteydessä tietoonsa tullutta omaksi tai muiden hyödyksi tai vahingoksi.

3 Tulkki ei ota vastaan toimeksiantoa, johon hän on esteellinen.

Tulkin tulee ennen toimeksiannon vastaanottamista selvittää mahdollisimman tarkasti, onko hänellä sukulaisuus-, tunne- tai riippuvaisuussuhdetta johonkin tulkattavan tilaisuuden osapuoleen, onko hän jollakin tavoin osallinen käsiteltävään asiaan tai aiemmin osallistunut sen käsittelyyn taikka onko asian lopputuloksella hänelle välitöntä käytännöllistä tai taloudellista merkitystä tai vaarantuuko hänen puolueettomuutensa tai objektiivisuutensa muista syistä, esimerkiksi lainsäädännöllisin perustein.

Jos tulkki on epävarma siitä, onko hän asiassa esteellinen, hänen on tuotava epäilyksensä osapuolten tietoon ja jätettävä esteellisyys näiden ratkaistavaksi.

4 Tulkki ei ota vastaan toimeksiantoa, johon hänellä ei ole riittävää pätevyyttä tai etätulkkauksen osalta riittävää tietoteknistä osaamista tai tarvittavaa laitteistoa.

Ennen toimeksiannon vastaanottamista tulkin tulee selvittää tulkkaustoimeksiannon vaativuus sekä sen edellyttämät valmiudet. Tulkki selvittää myös mahdolliset toimeksiantoon sisältyvät eettiset tai henkiset haasteet, jotta hän voi muodostaa selkeän käsityksen toimeksiannon laadusta ja omien taitojensa riittävydestä tehtävän hoitamiseen. Jos kyseessä on etätulkkaus, tulkin tulee selvittää, millaisia tietoteknisiä laitteita ja ratkaisuja on tarkoitus käyttää, ja varmistaa, että hän osaa käyttää niitä.

5 Tulkki valmistautuu tehtäväänsä huolellisesti ja ajoissa sekä selvittää, millä tavoin tulkkaus toteutetaan.

Tulkin työn tavoitteen eli viestin välittämisen ja kielellisen yhdenvertaisuuden toteutumiseksi tulkin on perehdyttävä toimeksiannon edellyttämään sanastoon, terminologiaan ja fraseologiaan sekä esille tulevaan aiheeseen tulkkauksen kannalta tarkoituksenmukaisella tarkkuudella. Tulkki valmistau-

tuu tehtävään myös tilanteen edellyttämien muiden viestinnällisten seikkojen kannalta, hänen on esimerkiksi ymmärrettävä tilanteessa vallitsevat roolit ja hierarkiat ja pystyttävä valitsemaan tulkkauksilanteeseen parhaiten soveltuva työskentelytapa. Etätulkkauksessa tulkki vastaa omasta tietoliikenneyhteydestään sekä kuvan- ja äänenlaadusta, ja muut osapuolet omistaan.

Toimeksiantoon valmistautumisen kannalta tulkin on olennaista tietää, tallennetaanko tulkkaukset.

6 Tulkki tulkkaa kattavasti, ei jätä mitään pois eikä lisää mitään asiaankuulumatonta.

Tulkin tehtävä on välittää kielelliset ja kulttuurisidonnaiset ei-kielelliset viestit mahdollisimman kattavasti ja sisällöllisesti muuttumattomina. Mikäli tulkki ei voi tuottaa vastinetta esim. sanonnoille, sananlaskuille, puheenparsille, harvinaisille termeille ja lyhennyksille, tulkki pyytää puhujaa selvittämään sanomaansa ja informoi siitä kuulijaa. Tulkki ei kuitenkaan selitä asiasisältöjä oma-aloitteisesti kummankaan tulkattavan kielen edustajan puolesta.

7 Tulkki on puolueeton viestinvälittäjä eikä anna tunteidensa, asenteidensa ja mielipiteidensä vaikuttaa työhönsä.

Säilyttääkseen luotettavuutensa tulkki on toimeksiantoa vastaanottaessaan, sen aikana ja sen jälkeen puolueeton ja riippumaton. Tulkin puolueettomuudella tarkoitetaan sitä, että hänen henkilökohtaiset mielipiteensä tai asenteensa eivät vaikuta hänen työnsä laatuun. Jos tulkkauksilanteessa esiin tulleet asiat ovat tulkin oman etiikan tai moraalin vastaisia, tulkki ei näytä sitä eleillään, äänensävyllään tai sanavalinnoillaan. Jos tulkki etukäteen tietää, ettei hän pysty tulkkauksilanteessa olemaan aiheen tai tulkattavien suhteen puolueeton ja ulkopuolinen, hänen tulee kieltäytyä vastaanottamasta tulkkauksta. Tulkkauksilanteessa tulkki toimii viestin välittäjänä eikä ota kantaa käsiteltävään asiaan tai aiheeseen. Osapuolten tarvitessa tarkennusta johonkin tulkkauksilanteessa ilmi tulleeseen, he pyytävät tarkennusta toiselta osapuolelta. Tulkki ei vastaa itse, vaan välittää kysymyksen toiselle osapuolelle.

8 Tulkki ei toimi tulkattavien avustajana tai asiamiehenä eikä toimeksiannonsa aikana ole velvollinen hoitamaan muita kuin tulkkaustehtäviä.

Tulkki ei tulkkaustoimeksiannon aikana ota hoitaakseen muita tehtäviä kuin toimeksiannon edellyttämät tulkkaustehtävät, eikä hän ennen tulkkauksta, sen aikana tai sen jälkeen anna tulkattaville neuvoja tai ohjausta asian hoitamisessa, eikä hän keskustele tulkkauksen aikana esille tulleista asioista. Tulkin tehtäviin kuuluvat ainoastaan kulloinkin käytetyn tulkkauksen menetelmän mukaiset tulkkaustehtävät. Kirjalliset käännöstyöt eivät lähtökohtaisesti kuulu tulkin työhön.

9 Tulkki käyttäytyy tilanteen ja toimeksiannon vaatimalla tavalla.

Tulkin tulee kaikessa käyttäytymisessään ja esiintymisessään toimia kunkin tulkkauksiviestintätilanteen edellyttämällä tavalla ottaen huomioon tilanteeseen liittyvät käyttäytymis- ja pukeutumismääräykset. Tulkki ei kuitenkaan vastaa osapuolten norminmukaisesta käyttäytymisestä eikä esimerkiksi muokkaa tulkattavaa viestiä odotusten mukaiseksi.

10 Tulkki ilmoittaa seikoista, jotka vaikeuttavat oleellisesti tulkkausta tulkkaustilanteessa.

Tulkilla on velvollisuus ja oikeus huolehtia työoloistaan, jotta tulkkausviestintä onnistuisi tarkoitetulla tavalla. Hänen tulee viipymättä ilmoittaa tulkkausta vaikeuttavista seikoista. Tulkkausta vaikeuttavia tai oleellisesti häiritseviä seikkoja voivat olla esimerkiksi huono tekninen äänentoisto, heikko valaistus, muu kuulemista, näkemistä, ymmärtämistä tai viestintää haittaava häiriö tai tulkin hallitsemasta kielimuodosta voimakkaasti poikkeava murre. Lisäksi tulkki on velvollinen ilmoittamaan välittömästi, jos tilanne muuttuu siten, että hän on ennalta selvitetystä poiketen jonkun osapuolen suhteen esteellinen tai jos tulkkaustehtävän luonne muuttuu oleellisesti siten tai osoittautuu sellaiseksi, että tulkin osaaminen tai valmistautuminen ei ennalta arvioidusta poiketen riitä tehtävän laadukkaaseen suorittamiseen.

11 Tulkki ei toimi ammattikuntaansa haittaavalla tavalla.

Tulkki toimii aina ammattikuntansa eettisten sääntöjen mukaisesti, ja käyttäytyy sekä toimeksiannon yhteydessä että vapaa-ajallaan tavalla, joka on omissa edistämässä ammattikunnan arvostusta. Mikäli tulkilla on toimeksiantoa vastaanottaessaan syytä epäillä, että tulkkaukseen liittyy rikollista tai ihmisoi-keuksia loukkaavaa toimintaa, hänen ei tule hyväksyä toimeksiantoa.

Tulkki ei heikennä ammattikunnan työoloja hyväksymällä toistuvasti käytäntöjä, joissa tasokas, tarkoituksensa täyttävä tulkkaus ei ole mahdollista, vaan hänen tulee kieltäytyä toimeksiannosta, joiden yhteydessä sovelletaan tai voidaan olettaa sovellettavan tällaisia käytäntöjä.

Tulkki käsittelee tulkkaukseen liittyviä asioita niin ammattikunnan sisällä kuin sen ulkopuolellakin tavalla, joka edistää laadukkaan tulkkauksen edellytyksiä.

12 Tulkki kehittää jatkuvasti ammattitaitoaan.

Tulkki ylläpitää ja kehittää kaikkia ammatissaan tarvitsemiaan taitoja ja valmiuksia jatkuvasti, mukaan lukien tietotekniset taidot ja tietoturvaosaaminen.

Seuraavat tahot ovat laatineet asioimistulkin ammattisäännösten, joka tuli voimaan 30.5.2013:

Suomen kääntäjien ja tulkkien liitto
Käännösalan asiantuntijat KAJ
Suomen Puhevammaisten Tulkit ry
Suomen Viittomakielen Tulkit ry
Suomen kirjoitustulkit ry
Helsingin seudun asioimistulkkikeskus
Keski-Suomen tulkkikeskus
Kuurojen liitto
Kuuloliitto ry

Säännöstöä ovat päivittäneet 1.1.2021:

Suomen kääntäjien ja tulkkien liitto SKTL ry
Kieliasiantuntijat ry
Suomen Puhevammaisten Tulkit ry
Suomen kirjoitustulkit ry

Liite 2:

Covid-19-kysely SPT:n jäsenistölle

Hyvä SPT:n jäsen, toivomme sinun palaavan hetkeksi menneisiin kahteen vuoteen, ja vastaavan tämän kyselyn kysymyksiin. Minkälaisia vaikutuksia covid-19 pandemialla ja sen aiheuttamilla rajoituskeinoilla oli työskentelyysi tulkkausalalla?

Tämän kyselyn on julkaissut Suomen Puhevammaisten Tulkit ry:n hallitus. Kysely on avoinna marraskuun 2021 ajan. Kyselyn kysymyksiin vastataan anonymisti, eivätkä vastaajan henkilötiedot tule tekijöiden tietoon. Ethän kirjoita niin, että sinua tai ketään muuta voidaan tunnistaa vastauksestasi. Kyselyn vastausten perusteella kootaan SPT:n historiikkiin korona-ajankuvaa tulkkausalalla kuvaava teksti, vastauksia ei käytetä mihinkään muuhun tarkoitukseen. Kyselyaineistoa säilytetään SPT:n hallituksen verkkotallennustilassa, ja se tuhotaan, kun historiikki on saatu valmiiksi. Kyselyä koskeviin kysymyksiin vastaa SPT:n hallituksen jäsen Sari Kivimäki, sari.kivimaki@puhevammaistentulkit.fi

Suurkiitos vaivannäöstäsi!

Tässä vielä päivämääriä pandemiasta ja rajoitustoimenpiteistä Suomessa:

Ensimmäiset covid-19 tartunnat todettiin Kiinassa Wuhanissa marraskuussa 2019 (ja ja ilmeisesti tartuntoja on ollut jo aiemminkin). Ensimmäiset covid-19 -tautitapaukset Suomessa todettiin tammi-helmikuussa 2020. Ripeästi pahentuvaa tautitilannetta vastaan hallitus julisti Suomessa voimaan valmiuslain 17.3.2020. Laki pysyi voimassa kolme kuukautta 15.6.2020 saakka. Uusimaa suljettiin 28.3.2020, ja sulku päättyi kolmen viikkoa myöhemmin 15.4.2020.

Epidemian toinen aalto nousi syys-lokakuussa 2020. Hallitus ja aluehallintoviranomaiset määräisivät uusia rajoituksia. Maailmalla levisi taudista uusia varianteja. Kansalaisten toimintaa yhteiskunnassa rajoitettiin alueellisesti leviämisaueilla. Ensimmäiset koronarokotteet pistettiin Suomessa 27.12.2020.

Helmikuussa 2021 alkoi Suomessa koronan kolmas aalto, ja maaliskuun 1. päivä 2021 hallitus julisti Suomeen poikkeusolot. Kevään loppupuolella hallituksessa ja yhteiskunnassa pohdittiin maskipakkoa, alkusyksystä taas koronapassia. Koronan neljännen aallon katsottiin alkaneen heinäkuun 2021 loppupuolella.

(lähteet: https://fi.wikipedia.org/wiki/Koronaviruspandemia_Suomessa, <https://yle.fi/uutiset/3-11692794>, <https://www.is.fi/kotimaa/art-2000008138064.html>)

1. Missä työtehtävissä toimit? Voit valita useamman!

- ☐ puhevammaisten tulkki
- ☐ viittomakielen tulkki
- ☐ kirjoitustulkki
- ☐ kommunikaatio-ohjaaja
- ☐ AAC-ohjaaja
- ☐ opiskelija
- ☐ Muu...

2. Aiheuttivatko covid19-pandemia ja sen aiheuttamat rajoitustoimenpiteet sinulle töiden vähenemistä?

- ☐ ei ollenkaan
- ☐ melko vähän
- ☐ jonkin verran
- ☐ melko paljon
- ☐ erittäin paljon, työt loppuivat kokonaan

3. Muuttuiko työkuvasi tai työskentelysi kovimpien rajoitustoimenpiteiden aikana?

☐ Kyllä

☐ Ei

3b. Jos vastasit edelliseen kysymykseen "kyllä", kerro muutoksista tässä!

Lyhyt vastausteksti

4. Miten covid19-pandemia ja rajoitustoimet vaikuttivat työskentelyysi?

Pitkä vastausteksti

5. Onko covid19 vaikuttanut jaksamiseesi ja työhyvinvointiisi?

☐ ei ollenkaan

☐ vähän

☐ jonkin verran

☐ melko paljon

☐ erittäin paljon

6. Puhevalmiiden tulkin näkökulmasta katsottuna: mitä vaikutuksia rajoituksilla oli ja on ollut asiakkaisiin?

Pitkä vastausteksti

7. Mistä hait ja sait tietoa rajoitusten aikana eri tulkkaus- ja työtilanteisiin liittyvistä suojaus- ym. vaatimuksista?

Pitkä vastausteksti

8. Miltä alkuvuosi 2022 mielestäsi näyttää?

Pitkä vastausteksti

9. Kiitos, että vastasit tähän SPT:n hallituksen historiikka varten tekemään kyselyyn! Tähän voit vielä laittaa terveisiä, ruusuja ja/tai risuja hallitukselle :)

Pitkä vastausteksti